

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I. Főm. u. 6-7. Telefon: 189-400, 369-600
A szerkesztését és kiadását a vezérigazgató felel.

m t i b e l f ö l d i h i r e k

1963. szeptember 26.

bb 1. érdekes ifjúsági könyvek a móra ferenc könyvkiadó negyedik negyedévi tervében

i bi/hné- fm

1963. szeptember 26.

a móra ferenc könyvkiadó utolsó negyedévi tervében sok érdekes ifjúsági könyv szerepel. fenyves györgy: a gyermekvilág csodái című műve azokról a „csodák, -ról” szól, amelyeket a felnőttek teremtettek meg a gyermekek örömeire és nevelésére. a könyv elvezet walt disney meseországába, a varsói és a moszkvai pionirok palotáiba, az etiópiai, a kubai, a párizsi, a bécsi és a magyar gyermekek egy-egy híres intézményébe, a keleti tengerparti pionirok hajójára és a hágal „válligérő város, -ba.

passuth lászló: ravennában temetik rómat című történelmi regénye nagy theodorik uralkodásának, róma hanyatlásának korszakába, az ujonnan születő európai nemzetek barbár világába vezeti el az olvasót. nyikolaj pogogyin: a borostyán nyakék című regénye a mai moszkvai ifjúság életét eleveníti meg. lipták gábor: szivárvány című kötete a dunántul mondált köti csokorba. tyihon szjomuskin: a jégvilág robinsonja című regénye egy csukcs fiucskának az északi sarkvidéken a valóságban is megtörtént kalandját meséli el.

a nagy emberek élete-sorozatban jelenik meg márkus istván: lomonoszov életrajza és száva istván: egyedül a halál ellen című műve, semmelweis életrajza, a buvár tudományos ismeretterjesztő-sorozatban három új könyvet jelentet meg a könyvkiadó: simonffy géza: a felébresztett atommag, a. kazsdan: hogyan teremtette istent az ember és g. radzun: és mégis mozog... című könyvét.

az utolsó évnegyedben jelenik meg a fiúk évkönyve 1964. és a lányok évkönyve 1964. című kötet, az előző évekből ismert gazdag tartalommal.

a világirodalom gyöngyszemei-sorozat három új kötete: a német költők antológiája, keresztury dezső válogatásában; új szerelmes kalendárium, a korábban nagy sikert aratott szerelmes kalendárium folytatása és a latin költők antológiájának új kiadása./mti/

-i-

bb 2. pénteken Letenyén sorsolják a lotto nyerőszámait

1 kf/Lm vg

1963. szeptember 26.

a hónap utolsó lottosorsolását, a 39. játékhét nyerőszámainak a húzását, szeptember 27-én, pénteken délelőtt 10 órai kezdettel Letenyén rendezik a sportfogadási és lotto igazgatóság.

ezúttal ugyancsak sorsolással döntenek el azt is, hogy a szeptemberi játékhétek közül melyik hét szelvényei vesznek részt a következő tárgynyeremény húzáson./mti/

-. -

bb 3. felborult a vándormadarak „menetrendje”,

vid ká/tr-Lm hk

1963. szeptember 26.

a rendkívül kellemes őszi napsütés felborította a délre húzó madarak „menetrendjét”, a hortobágyi halastavak 7 000 holdas víztükrére szeptember végén az északról tömegesen érkező viziszármazások pihenő állomása, most viszont a vadkacsákon kívül alig néhány csapat vadliba tanyázik a környéken, a vadkacsák a 15-18 fokos vízben bőségesen találnak táplálékot, nem készülődnek még az utra, nem húznak a pusztára fölött, így a vadászoknak gyér a zsákmányuk./mti/

-. -

bb 5. piros fűzérköntösben a házak - befejeződött a fűszerpaprika első szedése a szegedi határban

vid ká/tr-Lm hk

1963. szeptember 26.

a szegedi fűszerpaprika termelő körzetben - hat és félezer holdas területen - befejeződött a piros csövek első szedése. az ültetvényekről mintegy kilencvenezer mázsa termés gyűlt ládába, a betakarítással egyidőben a termelőszövetkezetek telepein és a tsz gazdák házatáján asszonyok ezrei hosszú tükkel fűzik fonalakra a paprikát. évszázados hagyomány ezen a vidéken, hogy a házak eresze alatt szárítják a fűszernövényt, a háztáji földek termése itt kapja meg a szükséges utóérést, s ezzel mentesítik a feldolgozó vállalat átvevő telepeit, a fűzésért és a szárításért mázsánként nyolcvanöt forintot kapnak a termelők. szinpompás látványt nyújtanak most a szegedi és környéki szövetkezeti gazdák otthonai. szeged külvárosában, valamint rőszkén, domaszéken, mórashalmán, ásothalmán, zákányszéken, gyálaréten körülbelül tízezer mázsa felfűzött paprika ékesíti a házak hófehér falait./mti/

-. -
- 2 -

bb 4. orosz és angol nyelvtanítás a rádióban - osztályfőnöki óra - indul az iskolarádió

1 s/gg szb fm

1963. szeptember 26.

szeptember végén kezdődnek az iskolarádió kísérleti adásai. az oktatásban is felhasználható ismeretterjesztő műsorok célja az iskolai oktatás korszerűsítésének elősegítése.

az iskolarádió „tanterve” ebben a tanévben osztályfőnöki órát, ének-zene, illetve angol és orosz nyelvtanítást tartalmaz. szeptember 30-án, hétfőn reggel hangzik el az ének-zene-sorozat első adása énekeljünk együtt! címmel. a műsort az általános iskolások - naponta más-más évfolyam - részére sugározza a kossuth adó. a programot az újonnan megjelent, illetve érvényben levő tankönyvek alapján állították össze. az egyik héten az alsó - a másik héten pedig a felsőtagozatos diákok részére hangzik el előadás, mégpedig a hét első négy napján osztályok szerint, pénteken és szombaton pedig összevonva. ezekben az összevont adásokban részben a tananyagban szereplő dalok többszölamu feldolgozását sugározzák, részben pedig ismert, a gyermekek korosztályának megfelelő, de a tankönyvekben nem található uttörő- és játékdalokat mutatják be. az előadások zenei illusztrációját a legjobb kórusok adják. így a gyermekek könnyedén, szórakozva ismerkednek meg a tananyaggal. a szeptember 30-1 első adás az általános iskolák első osztályos tanulóinak szól.

ugyancsak szeptember 30-án kezdődik meg a rádióban az orosz nyelvtanítás is. az adások az orosz nyelvet tanuló általános iskolásoknak a helyes kiejtésben és a beszédképesség javításában nyújtanak segítséget. a társalogjunk oroszul! című műsor elsősorban a 7. és 8. osztályos tanulók számára készül. a műsor elsősorban az uttörőtábor, a diáklevelezés, a kirándulás, a falu, a posta és az étkezés témakörével foglalkozik. a társalogjunk oroszul! című tízperces adás minden hétfőn délután a petőfi adón jelentkezik. a gimnáziumok angol nyelvet tanuló diákjainak nyújt segítséget az angol társalgási óra. a keddi napokon jelentkező, szintén tízperces adás a gimnáziumi tankönyvek szókincsén alapszik.

az „osztályfőnöki órára”, minden pénteken délután kerül sor. a műsor különböző korosztályok számára készül, s egy-egy erkölcsi vonatkozású témát dolgoz fel. /mti/

-. -

- 3 -

bb 6. műkedvelő szimfónikus zenekarok hangversenyei a zenei hetek műsorán

i ol/tm-lm fm

1963. szeptember 26.

műkedvelő zenekarok is adnak önálló hangversenyeket a budapesti zenei hetek alkalmából. fellép többek között a közalkalmazottak szimfónikus zenekara, a munka vörös zászló érdemrendjével kitüntetett vasszéki központi művészegyüttes szimfónikus zenekara és a most 10 éves jubileumát ünneplő édosz Liszt ferenc szimfónikus zenekara. a hangversenyeken közreműködnek a budapesti nemzetközi zenei versenyeken résztvevő külföldi művészek is./mt1/

..

- 4 -

KE

bb.7. jövőre már szélesvásznú filmvetítéseket is tartanak az ndk budapesti kulturális és tájékoztató irodájában - előadást tart a globke-per egyik bírása - kiállítás berlin újjáépítéséről

i vt/tm n sr

1963. szeptember 26.

a baráti államok budapesten működő kulturális intézményei közül igen keresett az ndk kulturális és tájékoztató irodája. őszi és téli terveikről, programjukról adott ismertetést paul schober, az iroda igazgatója. elmondotta többek között, hogy különösen nagy az érdeklődés a filmvetítések iránt. jövőre már szélesvásznú filmeket is bemutatnak, mert hamarosan megkapják az ehhez szükséges berendezéseket. tervbevették a jelenlegi helyiség átalakítását, bővítését is. a különböző rendezvényeken, előadásokon így több érdeklődőnek tudnak majd helyet adni. a bővítés eredményeként mód nyílik a mostani könyvtárolmány 500 kötetes kiegészítésére, s ezzel már csaknem két és félezer könyvből választhat az olvasótábor.

előreláthatólag október elején igen érdekesnek ígérkező előadásra kerül sor a tájékoztató irodában, amelyet a globke-per egyik bírása tart. ugyancsak októberben - az ndk megalakulásának 14. évfordulója alkalmából - kiállítást rendeznek a berlini városközpont újjáépítéséről. ehhez kapcsolódik egy berlinből érkező mérnök előadása, aki az újjáépítés történetéről számol majd be.

az őszi-téli programban több vidéki rendezvény is szerepel.

/mt1/

..

bb.8. ezerféle készítmény nádudvari agyagból

vid/tné n fm

1963. szeptember 26.

több mint ezerféle használati és dísz tárgyat készített agyagból a híres nádudvari népművész, fazekas istván. többek között 300-féle különböző nagyságu és alaku váza került ki kezei alól. virágvázá, korsók, tányérok, hamutálcák szárait formálta meg fekete agyagból. a ritkaságok között van a nagy csillár, továbbá a különböző állatfigurák és készletek. a mester munkáit külföldön is kedvelik. legutóbb lengyelországba szállították számos alkotását, most pedig római és amszterdami megrendelésre dolgozik./mt1/

..

8.24/n

-5-

KE

bb 9. öt népszerű muzeumkalauzt adott ki a pécsi janus pannoni-
nius muzeum

1963. szeptember 26.

vid/fm/tné/m/fm

az októberi muzeumi hónap baranyai kiállításainak megtekintéséhez, a muzeumi sétákhoz, szellemi vetélkedőkhöz nagy segítséget, tájékoztatást nyújt a Janus Pannonius muzeum kiadásában megjelent, számos fényképpel illusztrált öt muzeumi kalauz. a füzetek ismertetik a pécsi kőtárt, a pécsi későrómai kori síremlékeket, a Janus Pannonius muzeum régészeti kiállítását, a mohácsi busójárást. a „Baranya népe” című kiadvány a néprajzi muzeum hasonló néven rendezett kiállítását magyarázza.

a pécsi idegenforgalmi hivatal a város műemlékeit, építészeti érdekességeit ismerteti kisformátumu kiadványokban. a muzeumi hónap alkalmából a napokban jelent meg a „Pécs római kori emlékei” című füzet, amelyben a képillusztrációkon kívül német, angol és orosz nyelvű összefoglaló is található. korábban „Pécs törökkori emlékei” és „Pécsi kalauz” címmel adott ki ismertetőket az idegenforgalmi hivatal. /mtl/

bb 10. öt 15 emeletes lakóház épül a Józsefvárosban, a bontási munkálatokat még az idén megkezdik

1963. szeptember 26.

i nbj/sze/m/vg

a Józsefváros lakóházainak nagyrésze öreg, elavult, sok lakás egészségtelen. ezekre az épületekre kár pénzt költeni, mert mert rendbehozataluk költségén újat lehet építeni. ezért határozta el a fővárosi tanács már korábban ennek a városnegyednek folyamatos szanálását.

nagyarányu korszerűsítést kisebb részben a 2., nagyobb mértékben a 3. ötéves tervben hajtják végre, mégpedig a körút-ülési ut- baross utca- illés utca által határolt területen. sok régi öreg házat lebontanak, ugyanakkor 5.000 új lakást építenek.

a szanálást több szakaszban hajtják végre, az első szakaszban a tömő utca szigony utca- Jászmin utca- illés utca közötti térségben oldják meg a feladatot. az erre vonatkozó tervek már készülnek. még az idén hozzálátnak a régi, csákányra ítélt házak bontásához, jövőre pedig megkezdik öt, egyenkint 15 emeletes lakóház építését, amelyekben összesen 720 lakás lesz. azért választották a magasházépítési megoldást, mert így a rendelkezésre álló, viszonylag szűk területet jobban ki tudják használni, s az eddig agyonzsúfolt negyed még egy kis zöldterülethez is hozzájuthat. arról, hogy milyen műszaki megoldással építsék a 15 emeletes magas épületeket, azokban a hetekben tárgyalnak a szakemberek. a közeljövőben döntik el, hogy távfűtést alkalmazzanak-e, vagy pedig mindegyik toronyházban saját kazánrendszert alakítsanak ki. /mtl/

-6-

8.30/n

HR

bb.12. gesztenyesütés a Lankákon - harmincötezer vendég járt az elmúlt hetekben köszögen

vid/te n szf

1963. szeptember 26.

a szeptember első felében rendezett ünnepi napokon mintegy 35.000 vendég kereste fel köszöget. százharminc nagylétszámú csoportnak mutatták meg a Jurisics-várat, a város műemlékeit, történelmi nevezetességeit, a kiállításokat.

az idegenforgalom azóta is élénk. az őszi pompába öltöző természet is vonzza most a turistákat. a város alpesi jellegű környéke valóban különleges élményt nyújt a természetkedvelőknek. nem véletlen, hogy minden évben a kőszegi fenyvesekből viszik a parlamenti óriás karácsonyfát mert a fenyvesek itt a legszebbek. az elmúlt hetekben a kedvelt hétforráshoz és a stájer-házakhoz több ezer embert kalauzoltak az idegenvezetők. a helyi turák most kezdődő szakaszának „slágere”, a gesztenyesütés. a Lankás hegyoldalokon van ugyanis hazánk egyik legnagyobb kiterjedésű szelidgesztenyése. /mtl/

bb.14. fehérbor-feldolgozó üzem épül Izsákon

vid/ ká /tr n ká

1963. szeptember 26.

Bács megye híres kadarka-termő vidékén, a Bajai Állami Gazdaságban nemrég kezdte meg munkáját az ország legnagyobb vörösborkombinátja. itt a legmodernebb eljárással dolgozzák fel a gazdaság termését, a pincében pedig a kívánt hőmérsékleten érik be a bor. most a megye másik jellegzetes tájegységén, a fehérborok vidékén, az Izsáki Állami Gazdaságban épül komplett borfeldolgozó üzem. a teljesen automatizált gépsorral ellátott kombinát építését megkezdték. az üzem a tervek szerint 60.000 hektoliteres pincetérrel készül. /mtl/

bb.15. szép trófeákkal tértek haza a Lajta-hansági állami gazdaság rezervátumából a vendég-vadászok

vid/ká/tr n

1963. szeptember 26.

a Lajta-hansági állami gazdaság 40 ezer holdas hansági nagyvadász területén hét nyugatnémet vadász két hétig cserkészte az erdőt, hogy puszkavégre vegyék a legszebb szarvasbikákat. a meleg őszenben nem volt könnyű dolguk. a bikák ugyanis nappal nem mutatkoztak, reggel és este pedig a köd zavarta a látást. így éjjel kellett leteríteniük a kiszemelt vadakat. a külföldi vadászok így sem panaszkodhatnak a zsákmányra: kilenc trófeával tértek haza, amelyek közül kettő hét kilónál is többet nyomott. /mtl/

9,00/m

- 7 -

HR

bb 11. hova csapnak be a villámok?

1 tz/lk/m/vg

1963. szeptember 26.

az újabb vizsgálatok bebizonyították, hogy a villámok - eltérően attól a régi megfigyeléstől, amely szerint elsősorban a fák, a tornyok és általában a magas építmények vonzzák őket - gyakran az ilyen kiemelkedő „tereptárgyak”, közvetlen közelében is egyenest a talajba csapnak be. kell tehát lennie valami olyan vonzóerőnek, amely ilyen esetekben a hosszabb ut megtételére kényszeríti a villámokat.

bencze pál, a magyar tudományos akadémia soproni geofizikai laboratóriumának tudományos munkatársa nemrég hozta nyilvánosságra magyarázatát ennek a vonzóerőnek a mibenlétéről. eszerint az ilyen esetek színhelyén a talaj felszínén, vagy egészen kis mélységben mindég olyan rétegek találhatók, amelyeknek elektromos vezető képessége lényegesen jobb a környezetükénél.

ezt a véleményét a villámcsapásokról készült statisztikák is igazolják. az átérkép például, amelyen a hazánk területén az utolsó hat évtizedben bekövetkezett villámcsapások helyét rajzolták fel, azt mutatja, hogy a vastag üledékréteggel fedett alföldet elég ritkán, és akkor is meglehetősen egyenletes eloszlásban érik villámcsapások, annál több jut viszont belőlük a magyar középhegység északi és déli, a mecsek déli, a dunántul nyugati és a nagyalföld északi peremvidékére. tehát az országnak azokra a tájaira, amelyeken a talaj legfelső rétegeiben valóban megtalálhatók ezek a jól vezető rétegek.

bencze pál külön villámszámláló műszert is szerkesztett, amely a villámkisülések által keltett elektromágneses sugárzásokat figyeli, és ezek alapján jegyzi fel a tíz kilométeres körzetben bekövetkezett kisülések számát.

ezeknek a vizsgálatoknak érdekességükön túlmenőleg gyakorlati jelentőségük is van, mégpedig elsősorban az újonnan telepítendő elektromos távvezetékek utvonalaának kijelölésénél.
/mt1/

...-

bb 13. erdészeti lexikon, termelési kézikönyvek, díjnyertes pályaművek a mezőgazdasági könyvkiadó jövő évi tervében

1 ie/m/ká

1963. szeptember 26.

a mezőgazdasági könyvkiadó a növekvő, s mind szélesebb körű érdeklődésnek megfelelően állította össze jövő évi kiadási programját. 1964 évi tervében mintegy 100 mű kibocsájtása szerepel, ezek gerincét az üzem- és munkaszervezési, valamint a gépesítési szakirodalom képezi.

/folyt.köv./
9.03/n

-8-

Wc

bb 13. /erdészeti lexikon, ... 1. folyt./ m

jelentős helyet kapnak a mezőgazdasági kiadványok között a népszerű és a szakemberek számára nélkülözhetetlen kézikönyvek. megjelenik láng gáza növénytermesztési és kemenessy ernő talajművelési kézikönyve, valamint a baromfitenyésztés kézikönyvének első és a szőlőtermesztés második kötete. házagpótló munkának ígérkezik gyórfy- 1. só - bölöni: a kukorica termesztése című kézikönyv. érdekes és a maga nemében az első kiadvány az erdészeti, vadászati és faipari lexikon, amelyet az említett szakágazatok legjobb szakemberei állítottak össze.

a gazdag kertészeti szakirodalomból kiemelkedik a növényvédelmi zsebatlasz sorozat 5. kötete, amely - minthogy az előző kötetek idegen nyelven is megjelentek - szintén nemzetközi elismerésre számíthat. a gyümölcsfajták ismertetésének eddigi tudományos igényű sorozata után jövőre megjelenik a gyümölcsfajták zsebkönyvének első, nagypéldányszámú és olcsó kiadású kötete. a virágok kedvelői és hivatásos termesztői is több értékes könyvhöz jutnak. ilyen többek között márk: kis rózsakönyv, natter-nád: újabb virágos könyv, oláh: a családi ház kertje. az öntözéses gazdálkodás gyors ütemű fejlődése és a növekvő érdeklődés indokolja, hogy a kiadó számos ilyen témájú művet vett jövő évi tervébe. több öntözési szakkönyvet másodsorú adnak ki, ezenkívül megjelentetik az öntözés kutakból, az öntözéses legelőgazdálkodás és a szennyvízöntözés című munkákat.

a magyar mezőgazdaság termelőszövetkezeti kiskönyvtára című, máris igen népszerű sorozatban jövőre 11 fontos témáról jelennek meg újabb kötetek. a kiadó szeretné elősegíteni az olyan mezőgazdasági irodalom kiadását, amely a kisebb előképzettségű rendelkezők számára is hozzáférhetővé teszi a szakmai ismereteket. ennek érdekében a közelmúltban pályázatot hirdettek, s úgy tervezik, hogy a díjnyertes művek közül jövőre soron kívül megjelentetnek néhányat. /mt1/

...-

bb 16. vidám, zenés műsorok, képzőművészeti kiállítások a lillafüredi palota szállóban

vid/fm/tné/m/fm

1963. szeptember 26.

hazánk egyik legszebb magaslati üdülőjében, a lillafüredi palota szállóban évente sokezer dolgozó tölti szabadságát. az üdülők szórakoztatásáról a miskolci városi tanács művelődésügyi osztálya is gondoskodik. kezdeményezésére a nagy iparvárosban élő művészek, valamint az üzemek öntevékeny művészcsoportjai és irodalmi színpadai elhatározták, hogy kéthetenként vidám zenés műsort adnak az üdülőben. a műsorban kamarazenei hangversenyek, irodalmi összeállítások, opera- és operettrezsletek, valamint egyfelvonásos szindarabok szerepelnek. ezenkívül a miskolci üzemekben működő képzőművészeti szakkörök időnként a legszebb képekből kiállítást rendeznek a szállóban. /mt1/

...-

9.12/n

-9-

Wc

bb.17. 140 forint értékű társadalmi munka jut egy-egy lakosra a csongrád megyei nagyéren

vid/tné n fm

1963. szeptember 26.

csongrád megyében az idén eddig mintegy öt millió forint értékű társadalmi munkával járult hozzá a lakosság a városok és falvak szépítéséhez, a különféle építkezések meggyorsításához és olcsóbbá tételéhez. az önkéntes munkában különösen szép eredményeket értek el nagyér község lakosai. itt a falu egy-egy lakosára, - még a kisgyermekeket is beleértve, - 140 forint értékű társadalmi munka jut. a lakosság többek között 2700 méternyi új járdát épített az utcákon. az őszi esők beköszöntése előtt mintegy ezer méter szakaszon rendbehozták, feltöltötték és egyengették a kocsutávot is. a társadalmi munkásoknak köszönhető, hogy elkészült a falu első fürdőmedencéje, amelybe bevezették az egyik nemrég furtkut 43 fokos vizét. a hazafias népfront aktivistái és a tanácstagok szorgalmazására a lakosság résztvett a sporttelepek helyreállításában is. a helybeli termelészövetkezetek fogatokkal és vontatókkal több ezer köbméter anyagot szállítottak az építkezések színhelyére. /mti/

..

bb.18. négy vas megyei járási székhelyen kezdődött zeneoktatás

vid/tné n fm

1963. szeptember 26.

a szombathelyi bartók béla zeneiskola négy járási székhelyen létesített kihelyezett osztályt. eddig a szombathelyi és a kőszegi gyermekeken kívül alig volt lehetőségük zenetanulásra a vasi falvaknak. most számos faluról bejáró gimnazista, általános iskolás ismerkedik a hangszerekkel. bükön, simaságon és több más faluban a termelészövetkezeti tagok gyermekei tanulnak zenét. /mti/

..

bb.19. egy hónap alatt szerelték össze az építők a betonelemgyártó ipar központi irodaházát

i sb/lk n vg

1963. szeptember 26.

a 21-es építőipari vállalat dolgozói nagy irodaházat építenek a budafoki úton az országos vállalattá egyesített betonelemgyártó ipar központjának. az 533 négyzetméter alapterületű, kétemeletes épület valamennyi szerkezetét előregyártott betonelemekből készítették. így a vállalat történetében példátlan gyorsasággal, alig egy hónap alatt szerelték össze az új irodaházat. érdekes műszaki különlegessége az épületnek az is, hogy a központi fűtés bonyolult csőhálózatát még a helyiségek vakolása és a válaszfalak felépítése előtt szerelték fel, nem kell tehát utólag vésni, furni, faragni a falakat. az irodaház tervezői hét hónapot irányoztak elő az építésre. az új szerkezeti megoldások segítségével azonban 5.5 hónapra csökken az építési idő. a vállalat dolgozói jóval a határidő előtt, már december közepén átadják az új irodaházat, amelyben több mint 70 különböző korszerű helyiséget kap a betonelemgyártás központja. /mti/

..

9.19/n

-10-

bb 20. idegenforgalmi hivatalt nyitnak szekszárdon

vid/gg/m/szf

1963. szeptember 26.

a tolna megyei tanács végrehajtó bizottsága újévtől kezdve felállítja a megyei idegenforgalmi hivatalszekszárdon. feladata lesz, hogy a szekszárdi szálloda folyamatban levő átépítésének tartama alatt gondoskodik a városba látogató vendégek elszállásolásáról, megszervezze a fizetővendég-szolgálatot, képzett vezetőkkel irányítsa a turistacsoportokat és feltárja a megye sok látnivalóját.

az idegenforgalmi hivatal megalakítását társadalmi bizottság készíti elő. még az ősszel összeállítják a megyei turaterveket, az ibusz programjába bekapcsolódó kirándulások ismertetőjét, stb. a programba sorolják a megye festői természeti tájainak, a gemenci erdőnek, a szekszárdi borvidéknek, a népviseletéről híres vidékeknek, a sárköznek, bátának és síóagárdnak a meglátogatását valamint a dunaföldvári, a simontornyai és az ozorai aránylag ma is ép, történelmi nevezetességgű várak bemutatását. /mti/

..

bb 21. befejezés előtt az urkuti karbonátos mangánérc gazdaságos feldolgozásának kísérletet

vid/te/m/szf

1963. szeptember 26.

a gyenge minőségű, kevés mangán és sok foszfor tartalmu urkuti, ugynevezett karbonátos mangánérc teljes feldolgozásával kapcsolatos kísérletek befejező szakaszukhoz érkeztek a zagyvarónai magyar vasötvözetgyárban.

az urkuti ércből több mint száz évre elegendő áll a kohászat rendelkezésére. gyenge minősége miatt azonban jelenlegi vasgyártási technológiákkal gazdaságtalan a feldolgozása. ezért az idén összesen hatmillió forint költséggel többirányú kutatás kezdődött zagyvarónán. a többlépcsős kísérletek egymászt az eddigi szakirodalom, másrészt a vasötvözetgyár műszaki dolgozóinak és olvasztárainak újszerű kísérletei alapján indultak. a különböző, de egymással párhuzamos többlépcsős kísérletek sikerrel végződtek. az urkuti gyenge minőségű karbonátos mangánérc gazdaságos teljes feldolgozásának új technológiája szerint az energiaköltségek csökkentése érdekében előbb aknás kemencében olvasztják majd az ércet, s csak az így nyert folyékony anyagot adagolják, illetve redukálják az elektromos ivfényes nagyolvasztókban. /mti/

..

9.24/n

-11-

MTI

bb.24. irodalmi pódium a „felöltt diákok, -nak

vid/tné n fm

1963. szeptember 26.

szolnokon az általános és középiskolákba, valamint az egyetemekre járó felölttek részére ugynevezett „pódium szinpadot, alakított a népművelési tanácsadó. ennek az a célja, hogy hivatásos művészek közreműködésével ismertessék az iskolák tananyagához kapcsolódó irodalmi alkotásokat. így egyszerre többszáz „öregdiák, ismeri meg a kötelező irodalmat. a szigligeti színház művészei szolnokon kívül törökszentmiklóson, mezőtúron, karcagon, jászárokszálláson és jászalsószentgyörgyön is bemutatják a „pódium szinpad, műsorát. /mti/

bb.25. 17. századbéli rab csontvázára bukkantak a győri vörös csillag szálló mellett

vid/tné n fm

1963. szeptember 26.

a győri vörös csillag szálló mellett csatorna-építés közben két csontvázát találtak. uzsoki andrás, a győri xantus jános múzeum igazgatója megállapította, hogy a lábbilincessel ellátott csontvázak a 17. századból valók. három évvel ezelőt a győri vasútállomás építkezésénél is találtak hasonló csontvázat, amelyen szintén bilincs volt. a feltevések szerint ezen a részen temették el a győri vár életfogytiglani börtönre ítelt rabjait. /mti/

bb.26. az idén bevezetett ujitásokkal évente három és félmillió forintot takarítanak meg a borsodi építők

vid/te n szf

1963. szeptember 26.

a borsod megyei építőipari vállalat több mint 200 ujitója ebben az évben már 138 ujitási javaslatot adott be, ebből hetvenegyet elfogadtak. az építők általában olyan eljárásokat dolgoztak ki, amelyek könnyítik a munkát, a termelést gazdaságossá teszik.

az elfogadott és bevezetett ujitásokkal évente 3.5 millió forinttal javul a vállalat gazdasági mérlege, de ujitók sem panaszkodhatnak. eddig több mint 160.000 forint ujitási díjat fizettek ki nekik. /mti/

9.31/n

-12-

bb 22. műszaki szolgálat a termelőszövetkezetekben - 15-20 forinttal csökken egy normálhold gépi munka költsége

vid/ká/tr/m/

1963. szeptember 26.

20 homoki területen gazdálkodó hajdusági termelőszövetkezetnek nyújt segítséget a vámospércsi gépállomás 143 traktorával, amelyből 100 speciális, homoki ue. 28-as erőgép. ebben az esztendőben 120.000 normálhold munkát végeznek a szövetkezeteknek, s emellett egyre több műszaki segítséget is nyújtanak. öt termelőszövetkezettel szerződést kötött a saját gépek teljes műszaki kiszolgálására. a gépállomásiak végzik el rendszeresen a karbantartást, a futó és főjavításokat a munkagépek javítását, s az üzemanyagot is a gépállomás szerelbe és szállítja ki a gépekhez. a rendszeres műszaki ellenőrzéssel és gyors javítással kevesebb a kiesés, többet tudnak teljesíteni a traktorok, biztonságosabb a munkájuk. a gépállomás által nyújtott műszaki segítséggel a szövetkezetekben 15-20 forinttal csökken az egy normálholdra jutó költség. /mti/

bb 23. a tervezettnél több kenyérgabonát vetnek a zala termelőszövetkezetek

vid/ká/tr/m

1963. szeptember 26.

zala megyében jó ütemben haladnak az őszi munkák. a bevetésre kerülő szántóterületnek több mint felén elvégezték a talajelőkészítést. a rozs és az ősziárpa nagyobb része már a földben van, s meggyeszerzte vetik az őszi búzát.

csaknem valamennyi közös gazdaság terven felül is vet kenyérgabonát. a megyeszékhelyre érkezett jelentések szerint kétezerhétszáz holddal nagyobb területre kerül kenyérgabona, mint amennyit eredetileg terveztek. /mti/

bb 27. új hegesztési technológiával gyártják a vasuti kocsikat

vid/lk/m/szf

1963. szeptember 26.

a wilhelm pieck vagon és gépgyárban évek óta behatóan foglalkoznak a hegesztési technológia fejlesztésével. legújabb országos viszonylatban az elsők között bevezették a szénsavvédőgázos ponthegesztést. a máv-nak készülő 50 vasuti személykocsi alvázára az eddigi kézi varrat helyett svájci gyártmányú „citofil, félautomata ponthegesztő-géppel erősítik rá a hullámpadló lemezt. husz kocsinál már elkészültek a munkával. a tapasztalat szerint a szénsav védőgázos ponthegesztés nemcsak termelékenyebb és könnyebb a kézi hegesztésnél, hanem nagymértékben javítja a minőséget.

/folyt.köv./
9.45/e

- 13 -

bb 27. /uj hegesztési ... 1. folyt./ m

a gyárban az idén elkészül a nemzetközi szabványoknak megfelelő úgynevezett oszsd típusu újfajta máv személykocsi első mintapéldánya is. ezt már úgy tervezték, hogy a kocsiszekrény oldallemzeit is védőgázos ponthegeztéssel erősítik össze.
/mti/

...

bb 28. talajjavító lisztet örölnék jövőre a diósgyőri kohósalakból

vid/lk/m/szf

1963. szeptember 26.

a különböző kísérletek már jóideje igazolták, hogy a kohósalak sokféle módon értékesíthető. a Lenin kohászati művekben keletkezett salak egyrészt ebben az évben például lakásépítkezésekhez, továbbá salakkő formájában az utépítések alapozó anyagául, valamint a cementgyártáshoz szemcsésített salakként használták fel. összesen ötszázötvenezer tonna kohósalakot hasznosítanak így, ötvenezer tonnával többet mint tavaly.

az újabb kutatások, kísérletek azt is bebizonyították, hogy a kohósalak liszté örölve, megfelelően osztályozva a mészkőliszténél is eredményesebben használható talajjavításra. éppen ezért a Lenin kohászati művekben a tervek szerint jövőre - egyelőre kísérletképpen berendezkednek néhány ezer tonna salakliszt előállítására. /mti/

...

bb 29. sűrű szövésű dróthálóval kerítik körül a gyümölcs telepítésre kijelölt területeket szabolcsban

vid/ká/tr/m

1963. szeptember 26.

évenként több millió forint kárt okoznak a mezei nyulak és a rágcsáló állatok a szabolcsi almáskertekben. tavaly a hosszú télen mintegy százezer csemete kérégt rágták meg, s így sok fiatal fa kipusztult. a további kár megakadályozására sűrű szövésű drótkerítéssel veszik körül a kerteket. az idén kilencven szövetkezetben összesen több mint 14.000 hold gyümölcsöst védenek meg ilyen módon a rágcsálóktól. azokat a területeket is bekerítik, ahová csak késő ősszel, vagy a jövő esztendő tavaszán ültetnek facsemetéket. a megye nagyüzemei összesen 11 forintot költenek a téli almáskertek védelmére, s csaknem annyi drótszövetet használnak el, amennyi az országot mentén záhonytól budapestig érne. /mti/

11 negyvenmillió

9.45/n

...

-14-

bb.30. tető alá kerültek az első házak hódmezővásárhely új ifjúsági villanegyedében

vid/tné n fm

1963. szeptember 26.

hódmezővásárhelyen 28 fiatal házaspár a városi kisz-bizottság kezdeményezésére az idén ifjúsági lakóházépítő szövetkezetet alakított. a fiataloknak az otp hosszulejáratu hitelt, a városi tanács házhelyeket biztosított. az új „ifjúsági utcában” tető alá kerültek az első házak. az építkezések meggyorsításához és olcsóbbá tételéhez az üzemek és a termelőszövetkezetek kisz- szövetetei is segítséget nyújtottak. az alapok elkészítésénél, az építőanyagok helyszínre szállításánál a kisz-fiatalok eddig mintegy 300.000 forint értékű társadalmi munkát végeztek. így egy-egy épület átlagosan 10.000 forinttal olcsóbb a tervezettnél. a két- és félszobás, összkomfortos családi házakba még az idén beköltözhetnek tulajdonosaik, akik sorsolással döntenek majd el, hogy az ifjúsági villanegyed 28 épülete közül ki melyiket kapja meg. /mti/

...

bb.31. munkacsucs a borsodi szántóföldeken

vid/hné n ká

1963. szeptember 26.

borsod megyében, az ország legészakibb szántóföldjein elérkezett a mezőgazdasági munkacsucs ideje. az őszi kalászosok vetésén kívül több mint 150.000 holdról kell betakarítani a kapásokat. legnagyobb területen a kukoricát kell letörni. eddig 20.000 holdról szedték le a kukoricát, zömmel a sátoraljaujhelyi és a szerencsi járásokban. nehezíti e fontos takarmánynövény törését, hogy elsősorban az északi fekvésű tájakon, de sok helyen a déli megyékben is, még nem érték be a csövek. a töréssel egy időben vágják a szárazakat is. ott, ahol még zöld, besilózzák, a többit a táblák végén gyűjtik össze, hogy a traktorok hozzákezdhessenek a szántáshoz. a betakarítást azok a családok végzik, akik évközben is gondozták a kiosztott területet. a termést a szövetkezet a helyszínen veszi át, s a többlet alapján premizál. a cukorrépát mintegy háromezer holdról szedték fel. elsősorban az encsi, valamint a sátoraljaujhelyi járásokból szállítják most a répát a szerencsi cukorgyárba, de megkezdték a szedést a hagyományos termőterületen, a takta-közben is. a szeptember elejei esők itt sokat segítettek, s mintegy 20 százalékkal növelték a termést. a cukorrépát már sehol sem ássák, hanem vagy ekével forgatják ki, vagy pedig a zeton után kapcsolt répakiemelővel szedik.

az egyenetlen érés azonban lassítja a betakarítás ütemét. a területre pedig szükség lenne a kalászosok számára. ezért a megyei tanács mezőgazdasági osztálya úgy intézkedett, hogy ott ahol a kései érés miatt időben nem tudják a táblákat a vetéshez előkészíteni, a nyáron mélyszántott földeken vessenek őszi kalászosokat, míg a kapások területét a tavaszra alá szántás fel. /mti/

9.57/e

- 15 -

bb.32. jövő évi exportjának 70 százalékára már megkötötte a szerződést a budavox - 1964-ben újabb 10 százalékkal növekszik h iradástechnikai cikkeink kivitele - a legfőbb vásárló a szovjetunió

1 sl/lk n vg

1963. szeptember 26.

a magyar h iradástechnikai ipar gyorsütemű fejlődése a nemzetközi szakközvélemény figyelmét is felkeltette telefonközpontjaink, többcsatornás átviteltechnikai berendezéseink, kábelek nélküli működő mikrohullámu felszereléseink iránt. az említett cikkek exportja tavaly több mint két és félszerese volt, az idén pedig már 4,6-szerese az 1957-es színvonalnak. a szocialista országok többségén kívül brazília, libanon, az egyesült arab köztársaság, törökország és guinea is vásárlóink sorába lépett, a legnagyobb exportot, a forgalom 83 százalékát azonban továbbra is a szovjetunióval bonyolítja le a budavox h iradástechnikai vállalat.

a szovjet külkereskedelemmel már 1960-ban hosszú évekre előre sikerült megállapodást kötni egyes cikkek szállításáról, az évenkénti szerződéseknél csupán a gyártmányok választékát és a műszaki előírásokat kell tisztázni. a 10-20-30-40 vonalas ugynevezett faluközpontok felvevő piaca olyan nagy a szovjetunióban, hogy a beloiannisz-gyár évekig nem tudta kielégíteni az igényeket. a gyár most jutott abba a helyzetbe, hogy nagyobb mértékben növelje a termelést, s az idén 35 000, jövőre pedig 50 000 faluközpontot készít a szovjetunió részére. a vásárlást lebonyolító maspriborindorg szovjet külkereskedelmi vállalat 600 postahivatal műszaki vezetőinél érdeklődött a már korábban üzembe helyezett magyar telefonközpontok működése iránt, s a 600-ból 597-en a legnagyobb elismerés hangján szóltak berendezéseinkről, a további három is csupán kisebb jelentőségű hibára hívta fel a figyelmet. a szovjetunióban igen kedvezően nyilatkoztak keskenysávu mikrohullámu berendezéseinkről is, amelyeket a szovjetunióban huzódó olaj- és gázvezetékek mentén szereltek fel az üzemmenetről szóló adatok gyors továbbítására.

a budavox és a szovjet külkereskedelem között az utóbbi időben tovább mélyült a kapcsolat és több új módszerben sikerült megállapodni, amelyek a magyar ipar számára hosszabb időt tesznek lehetővé az exportmunkák előkészítésére. a rendelések feladását a szovjetunió hónapokkal előbbre hozta, jövő évi vásárlásainak több mint 70 százalékára máris aláírta a szerződést. 1964-ben 10 százalékkal több árut vesznek át a budavox h iradástechnikai vállalattól mint az idén. a faluközpontokon kívül igen lényegesen, az ideinek körülbelül másfélszeresére nőtt többcsatornás átviteltechnikai berendezéseink szovjetunióba irányuló exportja. a jövő évi szállításokat érintő még függőben lévő kérdéseket is előreláthatólag október folyamán lezárják, sőt az év végéig az 1965-re szóló rendelésekben is nagyrészt megállapodnak.

a budavox más országokkal is nagyobb exportszállítmányokról tárgyal. románia telefonközpontokat, csehszlovákia és brazília átviteltechnikai berendezéseket, libanon, az egyesült arab köztársaság és törökország telefonközpontokat akar vásárolni, míg indonézia, máris nagyobb mennyiségű telefonkészüléket kötött le 1964-re magyarországon./mt1/

..

10.00/n

-16-

33. megindult a forgalom a kisköruton

1 hbj/sze n

1963. szeptember 26.

csütörtökön reggel a kisköruton, a józsef attila utca és a kálvin tér között is megindult a közúti közlekedés. ezzel jelentősen javult a belváros forgalma és sikerült több helyen megszüntetni az átépítés idején keletkezett közlekedési „dugókat”. a szakemberek csütörtökön üzemkezdettől a déli órákig vizsgálták a forgalom alakulását és már az első órák tapasztalatai alapján megállapíthatták, helyes volt az utszakasz vonalvezetésének kialakítása.

a kiskörut átépítése után most minden erőt az astoria aluljáró rákóczi uti szakaszának építésére, továbbá az astoria környékén a madách tér felé vezető utszakasz második nyomvonalának kialakítására összpontosítják.

az előjelek szerint a rákóczi ut- kossuth lajos utcai kereszteződésnél is sikerül lerövidíteni a határidőket, és még az idén- ha az időjárás megengedi, - esetleg már novemberben a felszabadulás térig járhatnak a villamosok.

a kiskörut forgalmának további meggyorsítására kialakítják a népköztársaság utjától a kálvin térig a „zöld hullám”,-ot. a jövő év első felében a népköztársaság utja- józsef attila utca kereszteződésénél, a deák téren, a dohány utcánál és a kiskörut-rákóczi ut kereszteződésénél egybehangolt forgalomirányító lámpákat helyeznek üzembe és így a járművek megállás nélkül haladhatnak végig ezen a hosszú utszakazon.

/mt1/

..

bb.34. a budapesti madrigál kórus

t ol/sze n

1963. szeptember 26.

csütörtökön reggel ausztriába utazott. az együttes madrigálokkal és mai magyar szerzők műveivel szerepel az európai kamara kórusfesztiválon./mt1/

..

bb.35. robert casadesus budapestre érkezett

1 ol/tr n fm

1963. szeptember 26.

budapestre érkezett robert casadesus francia zongoraművész, aki szeptember 26-án a zeneakadémián ad hangversenyt haydn-, baethoven-, chopin- és debussy- műveiből./mt1/

..

10.57/n

-17-

AR

bb 36. kiírták a dolgozók gyorsíró- és gépiróversenyét

m/cz

1963. szeptember 26.

az országos gyorsíró- és gépiró-versenybizottság október 18-20. között rendezi meg a dolgozók ideai magyar és idegen nyelvű gyorsíró- és gépiróversenyét.

a nevezéseket minden versenyszámra külön két példányban, szeptember 28-ig kell beküldeni, budapesten az országos gyorsíró- és gépiró-versenybizottság 5., bástya u. 5. vidéken a legközelebbi gépiró és gyorsíró iskola versenyfelelőse címére. /mti/

...-

bb 37. tiszántúli újságírók kétnapos vándorgyűlése debrecenben

vid/m

1963. szeptember 26.

a tiszántúli újságírók kétnapos vándorgyűlése kezdődött csütörtökön délelőtt debrecenben. pallás imre a hajdu-bihar megyei napló főszerkesztője tartott bevezető előadást a megyei lapok időszerű problémáiról, amit vita kötet. a debreceni tanácskozáson résztvevő újságírók megtekintik a környék nevezetességeit is. /mti/

...-

11.15/n

-18-

KE

bb. 38. siófokon megkezdődtek a „somogyi orvosnapok,,

vid/tné n fm

1963. szeptember 26.

a somogy megyei tanács végrehajtó bizottsága az orvos-egészségügyi dolgozók szakszervezete és a kaposvári megyei kórház rendezésében csütörtökön a siófoki bányászudúlóban megkezdődtek a hagyományos „somogyi orvosnapok,, .

a déldunántúli orvosok háromnapos találkozójának és tudományos tanácskozásának célja, hogy elősegítse a körzeti és megyei szakorvosok továbbképzését, megismertesse velük az orvostudományi kutatások legújabb eredményeit.

a megnyitó után - amelyet szigeti istván, a somogy megyei tanács vb. elnökhelyettese tartott - a kaposvári és a megyei kórház orvosainak 21 tudományos előadása hangzik el a három nap alatt. /mti/

...-

bb.39. magyar-Lengyel barátsági napok sümegen

k /fm tné n fm

1963. szeptember 26.

a hazafias népfront veszprém megyei bizottsága és a budapesti lengyel olvasóterem szeptember 28-29-én magyar-Lengyel barátsági napokat rendez sümegen. kiállítás nyílik a mai Lengyelország életéről, fővárosi művészek ének- és zeneszámokat, valamint a lengyel irodalom legszebb alkotásaiból szemelvényeket adnak elő. a sümegi fiatalok részére filmet vetítenek. /mti/

...-

bb.41. jubileumi ünnepség a szarvasi óvónőképző intézetben

vid/tné n fm

1963. szeptember 26.

szarvason csütörtökön kétnapos ünnepség kezdődött a magyar tudományos akadémia neveléstörténeti albizottsága, a szarvasi óvónőképző intézet, a községi tanács, a helyi öregdiákok baráti köre, valamint a tudományos ismeretterjesztő társulat rendezésében. az óvónőképző intézetben ezekben a napokban ünneplik a szarvasi nevelőképzés kezdetének századik évfordulóját, s egyúttal arról is megemlékeznek, hogy 15 éve halt meg kemény gábor, a nevelés-tudomány jeles művelője.

az első napon dr. kőte sándor kandidátus, a magyar tudományos akadémia neveléstörténeti albizottságának tagja „kemény gábor pedagógiai öröksége,, címmel tartott előadást. ezután ünneplésen leleplezték kemény gábor emléktábláját.

pénteken a résztvevők a korszerű óvoda-pedagógiáról hallgatnak előadásokat az intézet tizedik-épületének dísztermében. /mti/

...-

12.30/n

-19-

KE

bb 40. hatezernél több közérdekű javaslat sorsa a nógrád megyei tanács csütörtöki ülésének napirendjén

vid/fm/tné/m/fm

1963. szeptember 26.

csütörtökön salgótarjánban ülést tartott a nógrád megyei tanács. többek között beszámoló hangzott el az országgyűlési képviselő- és tanács- választásokat megelőző jelölőgyűléseken elhangzott közérdekű javaslatok sorsáról. a januárban tartott jelölő gyűléseken ugyanis több mint hatezer olyan közérdekű javaslat hangzott el, amelyeknek megoldása jelentős anyagi fedezetet illetve hosszabb időt igényel. a megyei tanács megalakulása, majd a végrehajtóbizottság megválasztása után ezeket a javaslatokat hatáskörönként csoportosították. a tanácsülésen már arról számoltak be, hogy a községi tanácsok a jelölőgyűléseken elhangzott és hatáskörükbe tartozó több mint 5000 közérdekű javaslatnak mintegy 60 százalékát megvalósították. a többi javaslat megoldása is folyamatban van. a járási és a megyei tanács szakosztályainak hatáskörébe tartozó javaslatokat - miután ezek nagyobb beruházási összegeket igényelnek - az év végére, jelentős részüket pedig csak a jövő évben valósítják meg.

a jelölőgyűléseken a megye 127 községében a villanyhálózatnak több mint 80 kilométerrel való bővítését szorgalmazták a választók. ez a javaslat nagy feladat elé állította a megyei tanács tervosztályát, mivel az 1964-es tervben is mindössze 14 kilométernyi hálózatbővítés szerepel. végül az északmagyarországi áramszolgáltató vállalat salgótarjáni igazgatóságával kötött megállapodás alapján a jövő év végéig ezt a hatalmas feladatot is nagyrészt megoldja a nógrád megyei tanács.

az ülésen határozatot fogadtak el jelölőgyűléseken elhangzott és nyilvántartásba vett közérdekű javaslatok további gondos kezeléséről, és a javaslatok végrehajtását követő beszámolási kötelezettségről. /mt1/

...-

-20-

12.40/n

NE

bb.42. megkezdték a váci utca 37. számú ház bontását

1 hbj/sze n vg

1963. szeptember 26.

az erzsébet-híd építésével kapcsolatban szükségessé vált a váci utca- duna utca sarkán levő többemeletes - a váci utca 37. számú - lakóépület lebontása. a lakóknak már korábban másutt biztosítottak lakásokat, s végre a raktárakat sikerült kiüríteni, s így a fővárosi építőipar megkezdhetette a munkát.

a munkálatok a jövő év áprilisáig elhúzódnak, mert a szűk helyen csak rendkívül óvatosan bonthatnak. az anyag elszállítás is nehézkes, nagyon forgalmas váci utcában, ezért éjjel szállítanak. /mt1/

..-

bb.43. a népfrentbizottságok tevékenységéről és a békemozgalmi munkáról tárgyalt a hazafias népfrent szabolcs megyei bizottsága

vid/tné n fm

1963. szeptember 26.

a hazafias népfrent szabolcs-szatmár megyei bizottsága csütörtökön ülést tartott, amelyen megvitatták a népfrent-bizottságok munkájáról készített jelentést. megállapították, hogy a megyei járási és községi népfrentbizottságokban több mint 10.000 tagot foglalkoztatnak. a tagok 65-70 százaléka rendszeresen dolgozik. a bizottságokat segítő aktivisták száma 1500. az utóbbi időben mind több orvos, gyógyszerész, jogász, műszaki értelmiségi, agrónómus, kisiparos kapcsolódik a népfrent mozgalomba. a műszaki értelmiségiek például társadalmi munkában készítették el számos termelészövetkezeti bekötő ut építésének tervdokumentációját.

az ülésen foglalkoztak a népfrentbizottságok békemozgalmi munkájával is. a májusi leszerelési hónap rendezvényein mintegy 90.000 ember vett részt a megyében. számos községben emlékeztek meg a második világháború befejezésének évfordulójáról. a magyar békekongresszusról szóló élménybeszámolókat körülbelül 25.000-en hallgatták meg. a rendezvényeken való közreműködésért a csengeri járási művelődési ház irodalmi színpadát, a nyíregyházi állami zeneiskolát és 93 személyt aranykoszorús jelvénnel tüntettek ki. a szovjetuniót, kubát és a német demokratikus köztársaságot ismertető képkiállítást számos községben mutatták be.

/mt1/

..-

13.10/n

-21-

NE

bb 44. időjárásjelentés

sze/m

1963. szeptember 26.

a meteorológiai intézet jelenti 1963. szeptember 26-án, csütörtökön délben

hideg éjszaka

az óceáni eredetű hűvös légtömegek tovább haladnak kelet felé és fokozatosan kiszorítják a szárazföldi meleg légtömegeket. a két légtömeg találkozásánál felhős, esős, helyenként zivataros időjárás alakult ki. hazánkban tegnap az ország nyugati felében erősen felhős idő volt, esővel. az ország keleti felében 5-9 órán keresztül sütött a nap és napközben eső nem esett. az éjszakai órákban itt is elkezdett esni, ugyanakkor a dunántuloni zivatarok keletkeztek. a ma reggel 7 óráig lehullott eső mennyisége a dunántul nagyrészen meghaladta a 10 millimétert, a nyugati megyék egyes helyein elérte a 40, sőt jákon /vas megye/ a 65 millimétert. napközben a hőmérséklet legmagasabb értéke a keleti határszélen még 24-25 fok volt. az északnyugati megyékben azonban napközben sem mértek 15-18 foknál magasabb hőmérsékletet. ma reggel országszerte 8-14 fokig hűlt le a levegő. ma délelőtt az ország nyugati részében felszakadozott a felhőzet, a keleti megyékben azonban még esik az eső.

budapesten szerdán a hőmérséklet napi középértéke 16.2 fok volt, a sokévi átlagnál 1.2 fokkal magasabb.

ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 13 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 764 milliméter, mérsékelten emelkedő irányzatú. a balaton vizének hőmérséklete síófokon 17 fok.

várható időjárás péntek estig: a felhőzet keleten is csökken és az esők átmenetileg megszűnnek. holnap nyugat felől újabb borulás és eső érkezik. az északnyugati szél gyengül és holnap délnyugatra fordul. hideg éjszaka. nappali hőmérséklet alig változik. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 3-7 fok közt, helyenként talajmenti fagy. a legmagasabb nappali hőmérséklet holnap 15 fok körül.

a duna vízállása budapestnél 195 centiméter. /mti/

-22-

13.14/n

Handwritten signature

bb.45. megállapították az élő és a vágott baromfi új fogyasztói árát

in j n ká

1963. szeptember 26.

a nagyvásártelepre csütörtökön reggel 63 vagon és 248 tehergépkocsi áru érkezett. a vagonszállítmányok így oszlottak meg: 17 vagon étkezési burgonya, 3 vagon vöröshagyma és fokhagyma, 5 vagon fejeskáposzta, 2 vagon kelkáposzta, 6 vagon zöld- és fehér-paprika, 4 vagon paradicsom, 1 vagon vegyes zöldség, 1 vagon karalábé, 2 vagon főzöttök, 2 vagon gyökérzöldség, 2 vagon sárgarépa, 3 vagon vegyes gyümölcs, 4 vagon szőlő, 3 vagon tojás, 4 vagon élő- és vágott baromfi és 4 vagon citrom.

a földművelésszövetkezetek budapesti értékesítő vállalata csütörtökön megállapította az élő- és a vágottbaromfi új fogyasztói árát. a 60 dekán felüli élőcsirkét kilónként 27, a 60 dekán alulit 25, az élő tyúkot 22, az öreg kakast 19, az élő pecsényekacsát 20, az öreg vágott pulykát kilónként 20, a csirkeaprólékot és a tyúkaprólékot 16 forintért hozták forgalomba. a zöld és a fehérpaprika árát kilónként 1.10-1.60, a karalábét 1.20 forintban állapították meg. a tisztított karfiol fogyasztói ára kilónként 3-4, a céklarépáé 1.80 forintra csökkent. /mti/

..

bb.46. több mint negyven mecseki bányász új traktorra csütörtökön

vid/te n sz f

1963. szeptember 26.

a mecseki bányászok, akik az idén már több mint 130.000 tonna szenet küldtek napszintre terven felül, hogy az ország tüzelőellátási gondjain könnyítsenek, most a jövő évi kenyér biztosításához is felajánlották segítségüket. a gépállomások hívására néhány nappal ezelőtt tizennégyen, csütörtökön pedig további negyvennégyen ültek ismét traktorra. a vállalkozók többsége kisz-fiatal, olyan vajúró vagy csillós, aki otthon van a mezőgazdasági gépek kezelésében is. a segítségnyújtásban különösen kitűnt a termelésben élenjáró kőmlői kossuth-bánya, ahonnan 23 dolgozót bucsuztattak munkatársai. pécsbánya üzemből tizenhárman mentek falura. a „vendégtraktorosok”, a mecseki bányavidék körzetében működő gépállomásokhoz kerültek, szántanak, vetnek. közértesítésben megjelentek a bányászok, hogy szívesen vesznek részt éjszakai munkában is. így a gépek kettős műszakban, éjjel-nappal mehetnek. /mti/

..

13.55/n

-23-

Handwritten signature

bb 47. megtartották a volt kossuth-híd vasszerkezetéből épített kis-duna-híd teherpróbáját

vid/te/m/szf

1963. szeptember 26.

csütörtökön megtartották a teherpróbát a győr-sopron megyei fekete erdei kis-duna-hídon, amely mosonmagyaróvár irányában bonyolítja le a szigetköz forgalmát. az új hidat a lebontott budapesti kossuth-híd vasszerkezetének egy részéből építettek. az új hid kiállta a próbát.

ugyancsak a kossuth-híd anyagából készült el egy másik kis-dunai híd, horvátkimlénél. a jelenlegi hat tonna teherbírási fahíd ugyanis már nem felel meg a követelményeknek. az új híd 45, méter hosszú lesz, két nyílása közül a nagyobbik vasból, a kisebbik betonból készül. kocsi pályája szélesebb lesz a fekete erdei hídnál, hogy zavartalanul lebonyolíthassa a szigetköz közlekedésének megnövekedett járműforgalmát. a horvátkimlei kis-duna-híd megépítésére a jövő évben kerül sor. /mti/

bb.48. diplomakiosztó ünnepség a zrinyi miklós katonai akadémián

t vt/gk n sr

1963. szeptember 26.

a zrinyi miklós katonai akadémián csütörtökön diplomátadási ünnepséget rendeztek, amelyen csémi károly vezérőrnagy, honvédelmi miniszterhelyettes, a magyar néphadsereg vezérkari főnöke és a tábornoki kar több más tagja is részt vett.

a himnusz hangjai után feolvasták a honvédelmi miniszter parancsát; a tanév befejezése alkalmából üdvözli a hallgatókat, s elismerését fejezi ki az eredményes felkészítésükben odaadó, fáradtságos munkát végzett parancsnokoknak és tanároknak. a miniszter dicséretben részesített több tisztet aki kiváló diplomát aranyéremmel, illetve kiváló diplomát szerzett. borbás máté vezérőrnagy, az akadémia parancsnoka adta át a diplomákat, s beszédeiben hangsúlyozta:

- szocializmust építő dolgozó népünk bizik önökben, hogy hűségesen szolgálják a szocialista tábor biztonságát, a népek boldog jövőjének ügyét.
- köszönetet mondott a pártnak és a kormánynak, majd kérte az új diplomásokat, hogy végezzék munkájukat továbbra is szorgalommal, végül új beosztásukhoz sok sikert kívánt.

a parancsnok szavaira szabó zoltán kiváló diplomát aranyéremmel nyert őrnagy válaszolt. tolmácsolta társai és a magánálját a pártnak és a kormánynak, az oktatói karnak a körültekintő gondoskodásért és a hozzátartozóknak megértő, segítő magatartásukért.

az ünnepség az internacionálé hangjaival ért véget. /mti/

14.36/n

-24-

bb 49. a divsz közleménye

wm/ gk-lm sr

1963. szeptember 25.

a demokratikus ifjúsági világszövetség elnökségének vendégeként szeptemberben négy napig budapesten tartózkodott a firenzei ifjúság leszereléséért és békéért küzdő bizottságának küldöttsége.

az olasz politikai pártok ifjúsági szervezetei képviselőinek firenzei kezdeményezése széles körű visszhangot keltett; a leszerelés és béke érdekében hívjanak egybe nemzetközi ifjúsági és diákértekezletet.

mahmoud gaafar alelnökkel az élén a divsz vezetősége a küldöttség tiszteletére rendkívüli ülést tartott, amelyen úgy határozott, hogy a nemzetközi értekezleten részt vesz és tevékenyen elősegíti annak széles körű megszervezését. /mti/

embargó 20.00 óráig!

bb 50. dobi istván üdvözlő távirata a jemeni arab köztársaság elnökéhez

sze-lm sr

1963. szeptember 26.

a jemeni forradalom és a jemeni arab köztársaság kikiáltásának első évfordulója alkalmából dobi istván, az elnöki tanács elnöke táviratban fejezte ki jókívánságait abduallah aszszalalnak, a jemeni arab köztársaság elnökének. /mti/

bb 51. súlyos közlekedési balesetek

te-lm sr

1963. szeptember 26.

a szabadság ut 20. szám előtt farkas vilmos 27 éves szerszámkészítőt elütötte a hév egyik szerelvénye. súlyos, nem életveszélyes sérüléssel a szabolcs utcai kórházba szállították. a balesetet farkas vilmos ittassága okozta. figyelmen kívül haladt át a zárt pályatesten.

a vöröshadsereg utja és a szigligeti utca kereszteződésénél lubajatszky mária 76 éves nyugdíjast az 52-es jelzésű villamos elütötte. súlyos, nem életveszélyes sérüléssel a gyáli uti kórházba szállították.

az ady endre utca ⁶¹ előtt timár kálmán 31 éves lakatos berva segédmotorával az uttesten felborult. súlyos, nem életveszélyes sérüléssel a szabolcs utcai kórházba szállították. /mti/

16.30/a

14.00

- 25 -

bb. 52. vegyszeres gyomirtás a vízügy szolgálatában - országos jellegű tanácskozás szolnokon

vid/ká/rj

1963. szeptember 26.

a mezőgazdaságban már évek óta sikerrel alkalmazott vegyszeres gyomirtás a vízügy területén is teret hódít. az első tapasztalatokat a középtiszavidéki vízügyi igazgatóságon csütörtökön országos jellegű tanácskozáson vitatták meg. az igazgatóság évente átlag három-négy millió forintot fordít az öntözőcsatornák, árvédelmi töltések, belvíz levezetőcsatornák gyomtalanítására, de kaszással nem tudtak megfelelő eredményt elérni. júliusban, a nyári tenyészidőszak közepén azután rapidtox permetezőgépet állítottak munkába és négy féle vegszerrel permetezték meg a kijelölt területeket. a tapasztalatok szerint a dalapon nevű egy-szer a gyékényt, a sást és a nádat is hatásosan irtja, de jó eredményeket hozott a dikonirt és a krezonit is. a 43 holdnyi terület gyomtalanítására kevés híján 50 ezer forintot fordítottak. ez még csaknem azonos a kézi gyomtalanítás költségével, a hatás viszont lényegesen jobb. a középtiszavidéki vízügyi igazgatóság jövőre már öt nagyteljesítményű gépet állít munkába és működési területének nagyrészen vegyszerezéssel váltják fel a kézikaszálást./mti/

--

bb. 53. mezőgazdasági szakiskola eleken

vid/ká/tr/rj

1963. szeptember 26.

a békés megyei elek termelőszövetkezeti községben csütörtökön megnyílt a mezőgazdasági szakiskola. békés, csongrád megye termelőszövetkezeteiből, állami gazdaságaiból érkeztek mezőgazdasági tanulók elekre, hogy három hónapig ismerkedjenek a tejkezeléssel és a baromfigondozás tudnivalóival. az új eleki szakiskolában három turnusban évente háromszáz viharsarki fiú és lány tanul./mti/

--

bb. 54. megkezdődött a munka a sörgyárak maláta-üzemeiben

t tó/gg/rj vg

1963. szeptember 26.

a nyárral véget ért a nagy sörfogyasztási szezon is. az idei ellátási tapasztalatokat csütörtökön sajtótájékoztatón értékelte varga pál, a magyar országos söripari vállalat igazgatója. mint elmondta, a korábbi évekkel ellentétben, egyre jobban érezhető a sörfogyasztásban az idény jelleg. az idei első negyedévben például a tavalyinál 145 000 hektoliterrel kevesebb sör is elég volt az igények kielégítésére, a második és a harmadik negyedévben azonban, ezen belül is május és augusztus között, nagymértékben megnőtt a fogyasztás.

/folyt.köv./
17.15/a

18.00

- 26 -

PK

bb. 54. / megkezdődött a munka.....1. folyt./rj

a nyári ellátás általánosságban kielégítő volt, csupán szállítási nehézségek miatt fordult elő helyenként rövid ideig tartózavar. a sörgyárak dolgozói pótolták az első negyedévi elmaradást és vég-eredményben a négy legmelegebb hónapban 200 000 hektoliterrel több sört kapott a kereskedelem és a vendéglátóipar, mint a múlt év azonos időszakában. az egész mennyiségnek 39 százaléka, az igényeknek megfelelően palackozva került a fogyasztókhoz.

a végleges értékelés még hátra van, néhány tanulság azonban máris nyilvánvaló. a szállítás jobb megszervezése nem egyedül a sörgyárakon múlik, a sör egyenletes jó minősége azonban igen. az idei nyáron némelykor jogosan panaszkodhattak a fogyasztók, a palackozott sör hiánya miatt is. jövőre nő a palackozott sör aránya, mert sopronban és tatabányán újabb palackozó üzemeket létesítenek.

a jövőévi még jobb ellátás megalapozása már most megkezdődött a sörgyárakban. első feltétel az elegendő és jó minőségű maláta. az ehhez szükséges mintegy hétezer vagon árpát teljes egészében hazai termelésből kapja a söripar. az új termésből máris megkezdődött a malátagyártás, s körülbelül a jövő év májusáig tart. az egész évi termeléshez szükséges hatvan vagonnyi komlónak körülbelül kétharmadát szállítja a magyar mezőgazdaság, egyharmada import. a negyedik negyedév elején megkezdik a főzoházak és más üzemrészek karbantartását, felújítását a sörgyárakban. szakaszonként dolgoznak majd, hogy közben kielégíthessék a téli igényeket is./mti/

--

bb. 55. játékfilmek, színházi előadások, hangversenyek és ünnepi műsorok a televízió őszi-téli programjában

t s/gk/rj fm

1963. szeptember 26.

haynal kornél, a magyar rádió és televízió elnökhelyettese csütörtökön a magyar sajtó házában ismertette a televízió negyedik negyedévi programját. elmondotta, hogy az őszi-téli hónapokban emelkedik a népművelési és az ismeretterjesztő műsorok száma. természetesen megszűnnek a szabadtéri közvetítések, s helyüket színházi és hangversenyközvetítések foglalják el. az őszi évadban megváltozik a napi műsoridő is: visszatérnek a délután 17-17.30 órás műsorkezdéshez.

/folyt.köv./
17.20/a

18.00

- 27 -

PK

bb. 55. / játékfilmek, színházi előadások.....1.folyt./rj

mivel ősszel és télen nézik legtöbbször a televízió műsorát, minden adásnapra igyekeznek érdekes, sokrétű programot összeállítani. ebben a negyedévben „tényekről képekben„ címmel új, kéthetenként jelentkező közgazdasági sorozat indul. a televízió kéthetenként huszperces dokumentum- és riportfilmet sugároz majd az időszerű mezőgazdasági munkákról. a „belépés csak tv-nézőknek„ című műsor továbbra is érdekes, a nagyközönség számára ismeretlen helyekről ad közvetítést. betekínthetnek például a nézők a főkapitányság központi ügyeletének munkájába, vagy a gellért szálló konyhájába is. „az orvos válaszol„ című sorozat adásai időszerű egészségügyi és higiéniai tanácsokkal segítik a hallgatókat. széleskörű érdeklődésre számíthat „a szovjet repülés„ címmel készülő műsor, amelyet a híres szovjet repülőgép-tervező, tupoljev 75. születésnapja alkalmából sugároznak.

a negyedik negyedévben mintegy 30 játékfilmet láthatunk a képernyőn. a mozikban is vetített filmek mellett sok „sajátvásárlásu„ játékfilmet is bemutatnak. bizonyára örömmel fogadják majd a nézők a saint-sorozatot. az egyenként egyórás film a világhírű saint magán-detektív egy-egy zseniális nyomozásának történetét meséli el. ezután is havonta jelentkezik a „nagy nevetetők„ című sorozat. a kicsinyek és az iskoláskorú gyermekek részére két kisfilm-sorozat indul. az egyik a kéthetenként jelentkező foxi-maxi, a másik pedig a nyolc részből álló copperfield dávid sorozat. ebben a negyedévben 12 színházi - köztük négy opera- és egy operett-közvetítést tervez a televízió. hét új tv-játékot, illetve tv-filmet is bemutatnak. októberben kerül bemutatásra a magyar televízió eddigi legnagyobb szabású alkotása, illés béla - thurzó gábor „honfoglalás„ című háromrészes tv-filmje is. a népszerű ifjúsági műsorok is tovább bővülnek, irodalmi vetélkedőket, ismeretterjesztő és zenei műsorokat közvetítenek a legifjabb hallgatóknak.

ez a negyedév különösen gazdagnak ígérkezik a komoly zene szempontjából. a külföldi átvételekkel együtt 13 koncertet adnak a nézőknek. a budapesti zenei hetekről négy alkalommal adnak közvetítést. bemutatják a magyar televízió első operafilmjét is, az „éjszakai repülés„-t. dallapiccola operáját szinetár miklós rendezte. az irodalmi műsorok közül nagy érdeklődésre tarthat számot a népszerű irodalmi klub utódja, „a tv olvasóterme„. irodalmi műsorral emlékeznek meg a kmp megalakulásának, valamint ady endre születésének évfordulójáról.

/folyt.köv./

17.30/a

- 28 -

rk

bb. 55. / játékfilmek, színházi előadások.... 2. folyt. /rj

ebben a negyedévben három alkalommal sugároznak ünnepi műsort; a nagy októberi szocialista forradalom ünnepén, továbbá karácsonykor és szilveszterkor.

a televízió ősszel és télen a tervek szerint 21 műsort vesz át az interviziótól: moszkvából 9-et, berlinből 7-et, varsóból 3-at és prágából kettőt. a magyar televízió előreláthatólag öt műsort sugároz az intervizio országaiba./mti/

..-

bb. 58. nagyszabású szüreti ünnepek kecskeméten - országos lovas- és fogatverseny, dalostalálkozó, 800 táncos népviseleti bemutatója, szőlő- és gyümölcsbemutató és szüreti lakoma a programban

vid/fm/tné/rj fm

1963. szeptember 26.

négynapos szüreti ünnepség kezdődött csütörtökön kecskeméten. a „hírös város„ ünnepségsorozatának kiemelkedő eseménye az országos lovas- és fogatverseny. csütörtökön a lovasok a bács-kiskun megyei lótenyésztési felügyelőség, valamint a földművelésügyi minisztérium lovas klubja díjaitért vetélkedtek.

a hét végén - 300 énekes részvételével - kétnapos országos dalostalálkozót rendeznek a kecskeméti kodály-kórus megalakulásának 75. évfordulója alkalmából.

vasárnap, szeptember 29. lesz a szüreti napok fénypontja. zenével ébresztik a kecskemétiakat, majd térzenével köszöntik a város lakóit. ebéd után a lovas derbyn résztvevő fogatok és 270 lovas díszes felvonulása következik a városon át az új sportstadionba, a további ünnepek színhelyére. itt ünnepélyesen megnyitják a hagyományos megyei szőlő- és gyümölcsbemutatót és vásár nyílik, szüreti lakoma és mulatság kezdődik. ugyanakkor kerül sor bács megye jellegzetes tájegységeinek népviseleti bemutatójára is, amelyen 22 község - többek között érsekcsanak, gara, géderlak, harta és hercegszántó, továbbá dávod, dunaegyháza és drágszél és kalocsa város - 800 népitáncosa vesz részt.

vasárnap este tűzijátékkal és vidám táncmulatsággal érnek véget a szüreti napok./mti/

..-

17.35/a

- 29 -

rk

bb. 56. összeütközött két tehervonat a városföldi vasútállomáson - kiégett a mozdony, tizenhét vagon összetört, többszázezer forint értékű anyagi kár

vid/te/rj szt

1963. szeptember 26.

csütörtökön hajnalban 3 óra 30 perckor a kecskemét felől érkező tehervonat a városföldi vasútállomáson 40 kilométeres sebességgel belerohant egy ott veszteglő másik teher szerelvénybe, amely petróleumtartályokat szállított. az ütközés olyan heves volt, hogy 17 vagon teljesen összetört, s a pályatest is súlyosan megrongálódott. az összeütközés következtében két petróleumtartály kigyulladt, a mozdony szikrájától, a tűz gyorsan áterjedt a mozdonyra, amely teljesen kiégett. az égő roncsokat a kecskeméti tűzoltóknak sikerült eloltaniuk, még mielőtt a lángok áterjedtek volna az egész szerelvényre.

az eddigi vizsgálat megállapította, hogy az anyagi kár többszázezer forintra tehető. a karambol emberéletet nem követelt; a robogó szerelvény mozdony vezetője, segédvezetője és fűtője életben maradt. a szerencsétlenség okának és az anyagi kár pontos megállapításának vizsgálata folyamatban van./mti/

..-

bb. 57. eger város idegenforgalmi helyzetéről tárgyalt a tanács végrehajtó bizottsága

vid/fm/tné/rj fm

1963. szeptember 26.

eger város tanácsának végrehajtó bizottsága csütörtökön a város idegenforgalmi helyzetéről tárgyalt. megállapították, hogy a növekvő idegenforgalom megköveteli a város fokozottabb ütemű rendezését és a városkép megfelelő kialakítását. az idén több mint 200 000 látogató - közöttük mintegy 10 000 külföldi - érkezett egerbe. a történelmi nevezetességekben gazdag városközpont számos utcájában sortatarozást végeztek az elmúlt években, és az idén befejeződik több értékes műemlék - például a csillagvizsgáló torony és a minorita templom - restaurálása. a város központja új létesítményekkel is gazdagodik. rövidesen befejeződik a gárdonyi géza színház és a pártszékház építése, és már átadták a forgalomnak a korszerűen berendezett új egeri szállodát. a város belterületén megkezdték az utcásorok fásítását, és a jövő év végéig 26 utcában ültetnek fasorokat. folytatják a lakásépítkezést a gólya utca, valamint a hadnagy utcai lakótelepen. az almagyar dombon az idén új lakótelep kialakítását kezdték meg, ahol a következő években 400 lakást építenek. a közeljövőben egerben megindítják a mikrobusz-forgalmat is.

a város egyes pontjain eligazító táblákat és térképeket helyeztek el. elkészült hat nyelven eger utikalauza és a jövő évben újabb többnyelvű ismertetőket adnak ki a történelmi nevezetességek városról./mti/

..-

17.42/a

- 30 -

PK

bb 59. sokat javult a munkásosztály helyzete a dorogi járásban
- a komárom megyei tanács ülése

vid fm/tné szb fm

1963. szeptember 26.

a komárom megyei tanács csütörtökön ülést tartott tatabányán. a tanácskozáson résztvett havasi ferenc, a megyei pártbizottság titkára is. többek között megvitatták a dorogi járási tanács jelentését a munkásosztály helyzetének javításáról szóló párthatározat teljesítéséről, illetve a további feladatokról.

a dorogi járásban a keresők 78 százaléka munkás, és olyan rendkívül fontos iparágakban dolgoznak, mint például a szénbányászat, az építőanyagipar, a vegyipar. a beszámoló és a hozzászólások egyaránt megállapították, hogy a tanácsok sokat tettek a munkásosztály helyzetének javításáról szóló párthatározat sikeres megvalósításáért. a legutóbbi választások alkalmával több mint 200 ipari munkás került be a tanácsokba. 1958 óta jelentősen javult a dolgozók lakáshelyzete. állami erőből több mint 400 ipari munkást juttattak lakáshoz, s több mint 1200-an építkeztek saját erőből - nagyrészt otp-hittel. számos községben alakultak ki új utcák és lakótelepek, de még mindig ezer lakásigénylőt tartanak nyilván a járásban. fontos feladatként jelölték meg a tanácsülésen azoknak a járulékos beruházásoknak a pótlását, amelyek a korábbi építkezéseknél egyes új munkástelepeken elmaradtak. a tanácsülés állástfoglalt atekintetben, hogy bár a községfejlesztési alapról eddig is nagy összeget költöttek kommunális létesítményekre, tovább kell javítani ezen a területen az ellátást. sokat javult például a lakosság ivóvízellátása, de több községben még mindig nem kielégítő a helyzet. ezért a járási tanács felkérésére most a népfront-bizottság szakbizottsága vizsgálja meg, hogyan lehet ezen mielőbb segíteni. sokat fejlődött a közlekedés is. a községeket összekötő utvonalak csaknem kivétel nélkül aszfaltburkolatúak. négy év alatt 48 000 négyzetméternyi utat, 34 000 négyzetméternyi járdát építettek, több mint 4 000 négyzetméternyi területet parkosítottak. a járásban fellendült a kulturális élet, javult az egészségügyi helyzet. az idén nyílt meg a kilencmillió forintos költséggel épült korszerű járási rendelőintézet. /mti/

..-

bb 60. Legkésőbb október 31-ig fejezzük be a buza vetését - a tiszaföldvári Lenin termelészövetkezet felhívása a mezőgazdasági üzemekhez

i cs/ká tr szb

1963. szeptember 26.

termelészövetkezetünk, a tiszaföldvári Lenin 6 400 hold szántóterületen gazdálkodik, és évek óta a szántó 34 százalékán termel kenyérgabonát.

/folyt.köv/

17.50/a

- 31 -

PK

bb 60. /legkésőbb október 31-ig.... 1. folyt./- szb

1961-ben 1500 holdon 15 mázsás átlagot értünk el, tavaly 1400 holdon több mint 14 mázsás átlagunk volt, az idén pedig 2 100 holdon haladtuk meg a 16 mázsás holdankénti átlagot. a nagy területeken elért jó termésátlagokat főleg annak köszönhetjük, hogy minden évben a legkedvezőbb időben: október végéig elvetettük a búzát. 1960-ban már október 25-re, két éve és tavaly pedig október 27-re végeztünk a vetéssel. tapasztalataink alapján az idén is szorgalmazzuk az időbeni vetést, s minden lehetőségünk megvan rá, hogy az 1970 holdnyi területen ebben az évben is október 25-ig befejezzük a buza vetését.

régi igazság, hogy a vetés tulajdonképpen már az aratás utáni talajmunkákkal elkezdődik. nálunk az idén is így történt: a kenyérgabona betakarítása után azonnal elkészítettük az őszi és a tavaszi vetéstervet. ennek alapján véglegesítettük az őszi buza alá szánt táblákat. a koreai elővetemények számító növények: - len, borsó, mák és silókukorica - talaját a termés letakarítása után nyomban megszántottuk. a kukoricát és a cukorrépa elsőnek azokról a területekről takarítjuk be, ahova buza kerül. a szállítások jó megszervezésével ez a munka is jól halad, s így nem akadályozza a talajmunkákat és a vetést.

igen fontosnak tartjuk a jó vetőágy készítését, amely a jó termés egyik legfontosabb feltétele. a nyári szántásokat most ismét művelés alá vettük, s a műtrágyaszórógépek után diszklil-lereket járatunk. a cukorrépa és a kukorica talaját vetéshez 25 centiméter mélyen szántjuk meg és elmunkáljuk a földeket. alapműtrágyaként általában egy-másfél mázsa foszfor és ugyanennyi nitrogénműtrágyát szórunk ki holdanként.

a vetés megszervezésénél figyelembe vettük vetőmag gyengébb csirázóképességét. ezért szükségesnek tartjuk, hogy holdanként a szokásosnál körülbelül 15-20 százalékkal több magot vessünk. szeretnénk földjeinken elérni a holdankénti 3 és fél - 4 milliós tőszámot, s úgy véljük, ehhez a jelenlegi körülmények mellett, a bezosztája 1. buzafajtából holdanként 160, a bányutiból legalább 140 kilót kell vetnünk. ezt a mennyiséget október 15 után holdanként 15 kilóval növeljük.

tapasztalataink szerint a megfelelő mélységben végzett vetés és vetésápolás után is elkerülhetetlen a téli, vagy a koratavaszi ritkulás, kipusztulás. éppen ezért szükségesnek tartjuk a vetéstervet öt százalékkal túlteljesíteni. területünkön 98 hold lesz ez a „biztonsági tartalék”, amit ugyancsak október 25-ig maradéktalanul bevetünk.

/folyt.köv./

17.55/a

1825

- 32 -

pek

bb 60. /legkésőbb október 31-ig... 2. folyt./- szb

a munkák meggyorsítása különösen sürgős ezekben a napokban, hiszen tartós, jó időre már alig számíthatunk. egyre inkább szükséges, hogy az erőgépek éjjel-nappal minden kedvező időt kihasználva dolgozzanak. tiz saját és a cibakházi gépállomás 29 erőgépe közül jelenleg 23 dolgozik kettős műszakban. a jobb minőségi vetést azzal is elősegítjük, hogy a traktorosoknak és a gépkezelőknek a kifogástalanul bevetett táblák után holdanként egy forint prémiumot adunk.

nemcsak saját gazdaságunk határában, hanem az ország több vidékét járva, lépten-nyomon tapasztaljuk, hogy a talajok állapota, s általában a termelési adottságok, jobbak mint a korábbi években. most már az a fontos, hogy a jobb minőségű mvunka mellett időben földbe kerüljön a vetőmag.

mi megteszük a magunkét a jövő évi kenyérnekvaló biztonságos megtermesztésére és felhívjuk az ország valamennyi mezőgazdasági üzemét: csatlakozzanak kezdeményezésünkhöz, s lehetőleg október 25-ig, de legkésőbb október 31-ig 5 százalékkal teljesítsék túl kenyérgabona vetéstervüket.,, /mtl/

- 33 -

pek

bb 64. budapest dolgozói hitet tettek a nemzetközi munkás-
szolidaritás és a béke mellett - brutyó jános és louis saillant
beszélt a munkásgyűlésen

t bc/ms /gk szb sr

1963. szeptember 26.

a szakszervezetek országos tanácsának elnöksége csütörtökön
délután munkásgyűlést rendezett a sertésvágóhid nagycsarnokában,
ahol nagy számban gyűltek össze a budapesti üzemek dolgozói.
ott volt és az elnökségben foglalt helyet brutyó jános, ah mszmp
politikai bizottságának póttagja, a szot főtitkára, csikesz jó-
zsefné, a budapesti pártbizottság titkára, bugár jánosné és kara-
kas lászló, a szot titkára, valamint a szakszervezeti mozgalom szá-
mos más vezetője. ott volt és ugyancsak az elnökségben foglalt he-
lyet louis saillant, a szakszervezeti világszövetség főtitkára,
umberto scalia, a világszövetség titkára, továbbá .l. lindner,
az építő-, fa- és építőanyagipari dolgozók szakszervezetei nem-
zetközi szövetségének elnöke és v.porkkala, a szövetség főtitkára.

a nagygyűlést kezeli károly, a szakszervezetek budapesti ta-
nácsának vezető titkára nyitotta meg. ezután brutyó jános, a szot
főtitkára mondott beszédet. bevezetőjében meleg szavakkal köszön-
tötte a nagygyűlés vendégét, louis saillant-ot.

- saillant elvtársat a magyar dolgozók ismerik és szeretik,
mert tudják, hogy csaknem két évtizede küzd fáradhatatlanul a
szakszervezeti világszövetség élén a világ proletariátusának igaz
ügyéért, a munkásnemzetköziség nagy és magasztos céljainak meg-
valósításáért. kimagasló tevékenységének elismerésül néhány év-
vel ezelőtt a nemzetközi lenin békedíjjal tüntették ki. ez a ma-
gas kitüntetés egyben az szvsz osztályharcos proletárinternaciona-
lista küzdelmének elismerését jelentette.

/folyt.köv./

18.27/a

- 34 -

PKK

bb 64. /budapest dolgozói... 1. folyt./- szb

- a magyar szakszervezetek - folytatta - egész nemzetközi te-
vékenységükben szilárdan és meggingathatatlanul követik a szak-
szervezeti világszövetség nemes céljait. a nemzetközi proletariá-
tus összefogása, egyesített ereje és szervezett küzdelme a nem-
zetközi politikai élet kedvező alakulásának egyik kiemelkedő té-
nyezője. a nemzetközi munkásosztály harca elősegíti a szovjetunió
és a szocialista országok következetes külpolitikájának sikerét.
annak a lenini politikának diadalát, amely a békét, a haladást, a
nemzetközi proletariátus ügyét szolgálja. ennek a politikának
jelentős sikere volt a közelmúltban moszkvában aláírt részleges
atomcsendegyezmény. a magyar szakszervezetek örömmel üdvözlik ezt
az egyezményt és a világ békeszerető dolgozóival együtt magukénak,
fáradhatatlan harcuk gyümölcsének vallják. a szakszervezeti világ-
szövetség főtitkárának, louis saillant elvtársnak nyilatkozata és
a világszövetség titkárságának nemrégén közzétett deklarációja a
nemzetközi munkásközvéleménynek ad hangot, amikor megállapítja,
hogy a részleges atomcsendegyezmény jelentős lépés a nemzetközi
enyhülés útján, a békés egymás mellett élés politikájának megvaló-
sításában, az általános és teljes leszerelésért vívott küzdelemben.
a magyar szakszervezetek teljes mértékben egyetértenek a szakszer-
vezeti világszövetség állásfoglalásával - hangsúlyozta brutyó
jános - és minden erejükkel tovább folytatják a harcot a világ
szervezett dolgozóival együtt a teljes atomcsendért, az általános
és teljes leszerelésért, a tartós békéért. éppen ezért nem érthe-
tünk egyet azzal, hogy egyesek lebecsülik vagy félremagyarázzák
a moszkvai atomcsendegyezmény aláírását, s ezzel kapcsolatban tá-
madják a szakszervezeti világszövetség főtitkárát is.

a továbbiakban hangoztatta: a magyar szakszervezetek, a szer-
vezett dolgozók szolidaritást vállalnak és minden támogatást meg-
adnak azoknak a munkástestvéreiknek, akik áldozatos, nehéz küzdel-
met vívnak az emberhez méltó életért, a demokráciáért, a haladás-
ért. bizonyítja ezt az a megértés, támogatás is, amelyet orszá-
gunk népe a spanyol dolgozók harca iránt tanúsít.

méltatta a szakszervezetek nemzetközi kapcsolatainak fontos-
ságát és rámutatott: a szocialista országok dolgozói között szil-
árd és megbonthatatlan testvéri kapcsolatok vannak. ezeket a
testvéri kapcsolatokat a jelenleg egyes vezetőkkel fennálló né-
zeteltérések nem szüntethetik meg. a magyar dolgozók proletárin-
ternacionalista kötelességüknek tartják, hogy továbbra is minden
erővel küzdjenek a nemzetközi szakszervezeti mozgalom egységé-
ért, a szocialista országok dolgozói közötti baráti kapcsolatok
megszilárdításáért, mert ez céljaink megvalósulásának legfőbb
záloga.

beszéde végén a belső építő munka legközelebbi feladatairól
szólt.

/folyt.köv./

18.40/a

19.10

- 35 -

PKK

bb 64. /budapest dolgozói... 2. folyt./- szb

a gyűlés részvevői tapsal fogadták brutyó jános beszédét, majd louis saillant emelkedett szólásra.

- rendkívül nagy öröm számomra, hogy a mai gyűlésen tolmácsolhatom önöknek a szakszervezeti világszövetség szívből jövő harcos üdvözlését, amelyet egyben budapest és az ország valamennyi dolgozójához intézünk.

- az elmúlt 18 esztendő alatt több ízben jártam fővárosukban. meggyőződhettem az utcákon, az üzletekben, az áruházakban, az üzemekben, mindenütt arról, hogy ez az ország virágzik és fejlődik. a jólét számos jelével találkoztam az önök ragyogó fővárosában.

- különösen nagy öröm számomra, hogy a mai gyűlés éppen a nemzetközi munkásszolidaritás jegyében zajlik. a nemzetközi munkásszolidaritással kapcsolatban órákon át számos témáról és számos országról lehetne beszélni. én azonban ez alkalommal három kérdésről szeretnék szólni: a spanyol dolgozók, a dél-vietnami dolgozók harca iránt megnyilvánuló szolidaritásról és arról az egyetértésről, amely a világ munkásainak és munkásnőinek a békéért folytatott harcát jellemzi.

- jól ismerjük azokat az érzéseket, amelyekkel a magyar dolgozók a spanyol nép harcát kísérik. ebben az esztendőben még nagyobb erővel, határozottsággal kell kifejezésre jutnia ennek a szolidaritásnak. franco és fasiszta rendszere grimau elvtársunk és testvérünk meggyilkolásával szerette volna megbénítani a spanyol munkásmozgalmat, és hosszú időre elhallgattatni a spanyol demokratákat. mégis azt látjuk, hogy az asturiai bányászok több mint két hónap óta hősiességgel harcolnak, hogy kivívják jogos követeléseiket. ez azt bizonyítja, hogy a spanyol nép harca a szabadságért, jogaiért, nemcsak hogy nem gyengült meg, hanem még határozottabbá vált és még szélesebb körökre terjedt ki. valamennyi európai országban és szakszervezetben egyre erősebbé válik az a felismerés, hogy valami új van születőben a spanyol ég alatt. az asturiai bányászok harca nem csupán a magasabb bérekért, a jobb munkakörülményekért, a rövidebb munkaidőért folyik. ez a harc egyben a szakszervezeti szabadságjogok biztosítását is célozza. ez az oka, hogy a szakszervezeti világszövetség két nappal ezelőtt felhívást bocsátott ki olyan nemzetközi bizottság felállítására, amely magába foglalja európa valamennyi szakszervezetének képviselőit, az összes irányzatok híveit. a szakszervezeti világszövetség szeptember 24-én elfogadott nyilatkozatában felhívással fordult a szabad szakszervezetek nemzetközi szövetségéhez, valamint a keresztény szakszervezetek nemzetközi szövetségéhez és javasolta, hogy a különböző irányzatú szakszervezeti központok képviselői jöjjenek össze és közösen tárgyalják meg, hogyan tudná a leghatásosabb segítséget nyújtani a harcban álló spanyol dolgozóknak.

/folyt.köv./

19.00//a

19.50

- 36 -

KK

bb 64. /budapest dolgozói... 3. folyt./- szb

meg vagyunk győződve arról, hogy ez a javaslat, amelynek megvannak a reális alapjai, kedvező visszhangra és támogatásra talál a magyar dolgozók, a magyar szervezett munkások széles köreiből - jelentette ki louis saillant nagy taps közepette.

- szeretnék néhány szót a dél-vietnami dolgozók iránt megnyilvánuló szolidaritásról is mondani. a szakszervezeti világszövetség október 20-ra konferenciát hívott össze hanoi-ba, a vietnami demokratikus köztársaság fővárosába, hogy megalakítsák a dél-vietnami dolgozók harcát támogató nemzetközi bizottságot. nem szükséges részletesebben szólnom arról, ami jelenleg dél-vietnamban történik. a gyarmatosítás legvéresebb, legbrutálisabb megnyilvánulásainak sorát látjuk nap-nap után megismétlődni.

- mi a célja a szakszervezeti világszövetségnek ezzel a bizottsággal? az, hogy a világ minden táján mozgósítsa, szolidaritásra buzdítsa a dolgozókat, a népeket, a dél-vietnami dolgozókat, a dél-vietnami nép mellett. kiadjuk a jelszót: az amerikai imperialistáknak ugyanúgy el kell hagyniok dél-vietnamot, mint ahogy annakidején kiadtuk azt a jelszót, hogy a francia gyarmatosítók azonnal távozzanak algériából.

- mélységes meggyőződésemmel, hogy a magyar szervezett dolgozók teljes mértékben támogatják a szakszervezeti világszövetség kezdeményezését.

a továbbiakban arról a szolidaritásról szólt, amely a világ dolgozói között a békéért folytatott harcban megnyilvánul.

- amikor 1945-ben, a második világháború befejezése után megalakult a szakszervezeti világszövetség, egyik legfőbb célunknak tekintettük, hogy világméretben szervezzük a harcot a békéért, a tartós béke biztosításáért, megszilárdításáért. azóta tény, hogy az imperializmus egymaga nem dönthet a világ sorsáról, a béke és a háború kérdéséről. a hatalmas szocialista tábor gazdasági, politikai és kulturális ereje napról-napra növekszik, s hatalmas erejű békemozgalom bontakozott ki a világ minden részén, amelyhez a népek milliói csatlakoztak.

- azt is megismerhettük az elmúlt 18 esztendőben, hogy hol vannak a legfőbb veszély forrásai: ezért ezekkel szemben mozgósítottuk erőinket. úgy nézett ki, hogy az imperializmus legmegátalkodottabb elemei a háborús szakadék szélére sodorják a világot. meggyőződésünké vált, hogy ezzel a fenyegető veszéllyel szemben minél szélesebb körben mozgósítanunk kell a béke erőt. történelmi érdeme a szovjetuniónak, hogy valahányszor a legnagyobb veszély mutatkozott a háború kirobbantására, mindenkor kezdeményezett és mozgósítani tudta a béke erőt.

/folyt.köv./

19.10/a

19.50

- 37 -

KK

bb 64.. /budapest dolgozó1... 4. folyt./- szb

- augusztus 5-én megkötötték moszkvában az atomfegyverkísérletek részleges betiltásáról szóló egyezményt. ez kezdeti eredmény. eddig több mint száz ország írta alá a moszkvai atomcsendegyezményt, amely lassanként az egész világra kiterjedő egyezménnyé válik. az amerikai szenátus szavazásának eredménye azt mutatja, hogy az imperializmus bázisát jelentő egyesült államokban elszigetelődnek a legreakciósabb háborus erők.

a szakszervezeti világszövetség a moszkvai szerződést mint fontos lépést üdvözölte a békéhez vezető uton. egy állomását jelenti a békéért folytatott harcunknak, azon az uton, amelyen haladunk, hogy kivívjuk a termonukleáris kísérletek teljes megszüntetését. tudjuk, hogy augusztus 5-e óta több földalatti atomfegyverkísérletet hajtottak végre az egyesült államokban. ennek hírére megütközéssel, felháborodással fogadtuk, s követeljük az egyesült államok kormányától: vessen véget mindenféle atomfegyverkísérletnek. ez a szerződés azt is jelenti; legálisan lehetetlenné vált a bonni revansisták, mklitaristák számára, hogy atomfegyverek birtokába juthassanak. nagyonis jól tudjuk ezt értékelni, mert tisztában vagyunk azzal, milyen veszélyt jelentene mindnyájunk számára, a béke számára, ha a bonni revansisták atomfegyverekkel rendelkeznének.

e kérdéssel kapcsolatban arról is szólnom kell, hogy de gaulle kormánya visszautasította a csatlakozást a szerződéshez. ez a lépés mély felháborodást váltott ki a francia nép széles tömegeiben és nagy akció bontakozott ki a francia nép széles elhatározásával szemben. a francia kommunisták, szocialisták, katolikus irányzatú dolgozók - munkások, parasztok, értelmiségiek - egységes akció-frontba tömörülnek de gaulle kormányának e magatartásával szemben. ez az akció a moszkvai szerződés létrejöttével még hatalmasabbá válik. a szerződés elősegíti, hogy franciaországban kapcsolat alakuljon ki a különböző irányzatú szervezetek között, s azt is, hogy ez a kapcsolat szélesebb körűvé váljék, kiterjedjen a szakszervezeti világszövetséghez tartozó és a világszövetségen kívül álló szakszervezetekre is. jelenleg tanui lehetünk annak, hogy ausztrália, új-zéland, chile, peru, columbia szakszervezetei, amelyek különböző irányzatokat képviselnek, egységes frontot alkotnak, s együttesen harcolnak azért, hogy megakadályozzák a francia atomfegyver-kísérleteket a csendes óceán térségében.

nemrég tartották amszterdamban a szocialista pártok internacionaléjának konferenciáját. ez a konferencia a moszkvai szerződéssel kapcsolatban a szakszervezeti világszövetséggel hasonló álláspontot foglalt el. ennek rendkívül széleskörű visszhangja lesz az egész nemzetközi szakszervezeti mozgalomban.

/folyt.köv./

19.20/a

19.50

- 38 -

Mak

bb 64. /budapest dolgozó1... 5. folyt./- szb

- a világ szakszervezetei - csupán néhány kivétellel - a moszkvai szerződés alapján további reménységet látnak abban a tekintetben, hogy világviszonylatban fokozzuk a békéért folytatott harcot, újabb eredményeket érjünk el védelmében. azok, akik nem támogatják, nem helyeslik a moszkvai atomcsendegyezményt, súlyos tévedésben vannak, s az emberiség hatalmas tömegei között elszigetelődnek. a történelem, az emberiség ítélőszéke, mindig rendkívül szigorú azokkal szemben, akik meg akarják tagadni az embereknek az élethez, a békéhez és a biztonság-hoz való jogát. az atomcsendszerződéssel folytatódik harcunk a békéért.

- magyar dolgozók! a szakszervezeti világszövetség nevében felhivlak benneteket, harcoljatok tovább velünk együtt a béke biztosításáért. mi világszerte milliók és milliók vagyunk, akik szívünk mélyén reménységet táplálunk a béke iránt. mi, milliók és milliók, világszerte, meghátrálásra fogjuk kényszeríteni az imperializmust! mi, milliók és milliók hirdetjük jelszavunkat: a jövő a szocializmusé! a nemzetközi proletár szolidaritás győzedelmes zászlaja alatt haladjatok tovább magyar dolgozók a szocializmus, a béke, a demokrácia útján - fejezte be nagy tetszéssel fogadott beszédét louis saillant.

a nagygyűlés keszei károly zárszavával ért véget. /mti/

--

19.25/a

19.50

- 39 -

Mak

bb 61. vita az írószövetségben a szocialista irodalom néhány időszerű kérdéséről

t di/hné-lm sr

1963. szeptember 26.

az írószövetségben csütörtökön kétnapos vita kezdődött a szocialista irodalom néhány kérdéséről. a tanácskozáson csehszlovák és román vendégek is részt vettek. juraj spitzer, a csehszlovák írószövetség elnökségének tagja és bohuslav brezovsky prózaíró a csehszlovák; aurel baranga állami-díjas, a román írószövetség vezető bizottságának tagja, pop simion prózaíró, georgeta horodincea, a „secolul 20”, világirodalmi kiadvány helyettes főszerkesztője, jánosi jános irodalomkritikus és nicolae tic prózaíró a román írószövetséget képviselte. darvas józsefnek, az írószövetség elnökének megnyitója után szabolicsi miklós, a kritikai szakosztály elnöke tartott vitaindító előadást.

- a szocialista irodalomnak - hangsúlyozta többek között - korunkban történelmi lehetősége van arra, hogy az egész világ, minden alkotó művész és értelmiségi számára vonzó legyen. a békés egymás mellett élés időszakának ideológiai offenzívája eszmékkel való harcot és ugyanakkor művekkel, alkotásokkal való küzdelmet jelent. ahhoz azonban, hogy ez a harc sikeres legyen, hogy a szocialista irodalom műveinek művészi színvonala is versenyképes legyen, meg kell szabadulni a dogmatikus megkötöttségektől, a revizionista nézetektől és szabadon, szélesen kell fejlődnie tovább.

a továbbiakban néhány, az új, szocialista irodalom kialakulására vonatkozó kérdéssel foglalkozott az előadó. felhívta a figyelmet: az egyik ilyen kérdés az irodalom és a változó valóság viszonya.

- el kell vetnünk - mondotta - a pusztá bíráló „jelzés”, irodalom teóriáját és fel kell figyelni arra, hogy az irodalom is a valóság megismerésének egyik hatásos eszköze, hogy az alkotások legjava a valóság eddig nem ismert oldalait tárhatja fel.

megállapította, hogy fejlődésünk mostani szakaszában is keletkeznek új ellentmondások, konfliktusok a népen belül, s ezekre irodalmunk érzékenyen reagál, majd így folytatta:

- az utóbbi években irodalmunkban előtérbe kerültek a morális konfliktusok. ez szintén természetes folyamat. fontos azonban, hogy a morális konfliktusok mögött mindig társadalmi kérdések álljanak. az elmúlt időszak megmutatta nálunk is az egyén és a közösség egymásra utaltságát.

/folyt.köv./

19.30/a

20.45

- 40 -

pk

bb 61. /vita az írószövetségben...1.folyt./-lm

- ezután azt fejtegette, hogy mai irodalmunk egészét áttekintve, mintha két nagy indulat lenne az uralkodó: az új ember kikovácsolására irányuló törekvés és a harc a legfőbb visszahúzó erő, a kispolgáriasság ellen.

- új módon, új megoldásokkal vetődik fel a pozitív hős és a szocialista páthosz kérdése is, - hangsúlyozta. a pozitív hős a valóságból nő ki, ellentmondásaival együtt ábrázolják, s megtestesül benne az egyedi és az általános, a forradalmiság és a humanizmus szintézise. a művek szocialista pátozát a véletlenek át is érvényesülő, felismert törvényszerűség adja, a káoszon alakult győzelem tudata, a szubjektív - voluntarista nézetek helyett a tudományos rend.

szabolcsi miklós végül az irodalmi arisztokratizmus és közérthetőség problémájával foglalkozott, ezután pop simion előterjesztette a román írószövetség koreferátumát, majd a vitával folytatódott a tanácskozás./mt1/

.-

bb 62. koreai államférfiak köszönő távirata dobi istvánhoz és kádár jánoshoz

-lm sr

1963. szeptember 26.

kim ir szen, a koreai munkapárt központi bizottságának elnöke, a koreai népi demokratikus köztársaság minisztertanácsának elnöke és coj jen gen, a koreai népi demokratikus köztársaság legfelsőbb népi gyűlése elnökségének elnöke táviratban fejezte ki köszönetét dobi istvánnak, az elnöki tanács elnökének és kádár jánosnak, a magyar szocialista munkáspárt központi bizottsága első titkárának, a forradalmi munkás-paraszt kormány elnökének a koreai népi demokratikus köztársaság kikiáltásának 15. évfordulója alkalmából küldött jókívánságaikért./mt1/

.-

bb 63. szakmai bizottságokban folytatták munkájukat az építők 4. nemzetközi konferenciájának résztvevői

k sb/te-lm hk

1963. szeptember 26.

az építők 4. nemzetközi konferenciájának résztvevői a tanácskozás első két napján plenáris ülésen beszéltek meg az építő-, fa- és építőanyagipari szakszervezetek közös feladatait. csütörtökön, a konferencia harmadik napján a nemzetközi szövetség 3 szakmai bizottsága külön ülést tartott. így a konferencia résztvevőiből száz-tizen az építőipari bizottságban, harmincan a faipari bizottságban és huszonegyen az építőanyagipari bizottságban tárgyaltak a szakmai szerveztek munkájáról és teendőiről.

a konferencia pénteken folytatja a vitát, majd meghallgatja a revíziós bizottság jelentését./mt1/

19.35/a

20.45

- 41 -

bb 65. jugoszláv szakszervezeti küldöttségek látogatása a magyar sajtó házában

i ol/lk-lm sr

1963. szeptember 26.

a jugoszláv ipari és bányai ipari dolgozók szakszervezetének küldöttsége - mely a magyar nyomda-, a papíripar- és a sajtó dolgozói szakszervezete elnökségének meghívására a napokban érkezett hazánkba - csütörtökön este ellátogatott a magyar sajtó házába. a küldöttség - melynek vezetője - vujadin vujovics, a szakszervezet központi bizottsága elnökségének tagja a magyar újságírókkal folytatott baráti beszélgetést.

elmondották többek között, hogy látogatásaik alatt hasznos tapasztalatokra tettek szert a nagy budapesti nyomdáknál, valamint a csepeli papírgyárban és elismeréssel nyilatkoztak az említett üzemekben látottakról. az újságírók érdeklődésére tájékoztatást adtak a jugoszláv szakszervezet munkájáról, amely 12 szakszervezet egyesítéséből az elmúlt évben alakult és mintegy 1,100.000 tagot foglal magában./mti/

--

bb 66. a gépipar fejlesztéséről tárgyalt a pest megyei pártbizottság

t áe/sze-lm sr

1963. szeptember 26.

a zmszmp pest megyei bizottsága csütörtökön cservenka ferencné első titkár elnökletével kibővített ülést tartott a megyei tanács székházában. a pártbizottság és a meghívott szakemberek megvizsgálták, miképpen valósul meg pest megye üzemiben a párt központi bizottságának határozata, amely a gépipar gyorsított fejlesztését tűzte ki feladatul. szakali józsef, a megyei pártbizottság titkára elmondotta, hogy a megye tíz jelentős üzemében sokoldalú vizsgálatokat végeztek és megállapították, hogy ezek az üzemek jelentékeny arányban résztvesznek a gépipar fejlesztésében. olyan nagy üzemek, mint a csepel autógyár, a diósdai csapágygyár, a gödöllői ganz árammérő, a finommechanikai művek és még több vállalat növekvő arányban exportál és számottevő eredményt ért el a műszaki színvonal fejlesztésében. ugyanakkor a pártbizottság megállapította, hogy további erőfeszítésekre és intézkedésekre van szükség a munka termelékenységének növelésére, a gazdaságosabb termelésre./mti/

--

19.55/a

- 42 -

Lo. 10

bb 67. hazaérkezett a magyar küldöttség

i ms hné szb sr

1963. szeptember 26.

az egészségügyi világszervezet európai irodájának stockholmban tartott közgyűléséről: a tanácskozáson magyarországot dr. simonovits istván, az egészségügyi miniszter első helyettese és felkai dénes főosztályvezető képviselte./mti/

--

bb 68. a hátsó ajtó bemutatója a vigszinházban

i bi/hné szb fm

1963. szeptember 26.

csütörtökön este mutatta be a vigszinház thurzó gábor: hátsó ajtó című színművét. a mai tárgyú darabot horvai istván rendezte. a főbb szerepeket szakáts miklós, bánki zsuzsa és béres ilona főiskolai hallgató alakítja. a díszleteket cselényi józsef, a jelmezeket láng rudolf tervezte./mti/

--

bb 69. évadnyitó a szegedi nemzeti színházban

vid fm/tné szb fm

1963. szeptember 26.

a szegedi nemzeti színházban csütörtökön este tartották meg az évadnyitó előadást. a művészek az első bemutatón mórincz zsigmond uri muri című háromfelvonásos színművét adták elő. a darabot komor istván rendezte. a díszletek varga mátyás tervei alapján készültek. a főbb szerepeket miklós klára, földi teri, kárpáthy zoltán, katona andrás és kátay endre játszotta.

a bemutató után az előadás szereplői és a csongrád megyei termelőszövetkezeti vezetők baráti beszélgetésen vettek részt a színház társalgójában. a megjelent tsz-vezetők példamutatása és szervező munkája elősegítette, hogy az idei évadra 4200 szövetkezeti gazda váltott bérletet az előadásokra./mti/

--

bb 70. Lengyel énekkar vendégszereplése szegeden

vid fm/tné szb fm

1963. szeptember 26.

csütörtökön este a szegedi józsef attila tudományegyetem központi épületének aulájában nagyszerű hangversenyt adott a ~~szegedi~~ szegedi szeceni politechnikai főiskola énekkara. a fennállásának tízéves jubileumát ünneplő több mint 70 tagú kórus Jan Szyrocky vezényletével 14 műsorszámot adott elő lengyel, szovjet és német szerzők műveiből.

/folyt.köv./

20.00/a

Lo. 10

- 43 -

bb 70. /Lengyel énekkar... 1. folyt./- szb

a szegedi József Attila tudományegyetem énekkarának látogatását, amelynek tagjai a tavasszal több Lengyel egyetemi városban adtak hangversenyt. /mti/

--

bb 71. több mint nyolcvan tit akadémia komárom megyében - a munkásakadémia társadalmi elnökeinek tanácskozása

vid tné szb sr 1963. szeptember 26.

gazdag programot állított össze az új évadra a tudományos ismeretterjesztő társulat komárom megyei elnöksége. a tavalyinál is jobban előtérbe kerültek a különböző akadémiák, s a tervek szerint több mint nyolcvan szervezetnek, csaknem harminc az üzemekben, huszonnégy a termelőszövetkezetekben indul, s hat népi ülnök, nyolc női akadémiaja működik majd. sok előadást rendeznek többek között a termelőszövetkezeti elnökök, az üzemi tanácsok és a társadalmi bíróságok tagjai számára. a bejáró munkások fokozottabb bekapcsolására a szakmaközi bizottságokkal együttműködve, lakóhelyükön tartanak előadásokat, fokozzák az ismeretterjesztést a helyi iparban dolgozók, a ktsz és a kisiparosok között. érdekes kezdeményezés, hogy az általános és középiskolák levelező oktatásán részvevő hallgatók számára több helyen matematikai, fizikai, kémiai esteket rendeznek, ahol különféle feladatokat oldanak meg és kísérleteket végeznek.

a feladatok megvalósításában a tit szervek mellett a legtöbb tennivaló az üzemekre hárul. ezért hívta össze csütörtökön a szakszervezetek megyei tanácsa és a tit az üzemi akadémiák társadalmi bizottságainak elnökeit. a tanácskozás részvevői elmondották, hogy az akadémiák tematikáját mindenütt a műszaki vezetőkkel, a szakszervezeti bizottsággal közösen állították össze a helyi adottságoknak megfelelően, és sokkal több műszaki előadást terveztek. jelentősen megkönnyíti majd az idén az akadémiák hallgatóinak tanulását, hogy sokkal több szemléltető módot alkalmaznak, igénybeveszik a képzőművészeti és más szakköröket is erre a célra, nem egy helyen például az ujtókiállítást is felhasználják. /mti/

--

20.07/a

- 44 -

20.05

RKJ

bb 73. sarino mangunpranoto,

k vt hné szb sr

1963. szeptember 26.

az indonéz köztársaság budapesti nagykövete csütörtökön este fogadást adott a nagykövetségen a hazánkból véglegesen távozó r.1. surjakusuma, a nagykövetség eddigi első titkára és djoko sanjoto új első titkár tiszteletére. /mti/

--

bb 72. időjárásjelentés

hné szb hk

1963. szeptember 26.

a meteorológiai intézet jelenti szeptember 26-án, csütörtökön este 19 órakor:

hűvös idő

várható időjárás pénteken estig: felhőátvonulások esővel, mérsékelt nyugati, délnyugati szél.

várható legmagasabb nappali hőmérséklet pénteken: 15 fok körül. /mti/

--

szekesztőségek figyelmébe!

hk/gg szb hk

1963. szeptember 26.

a mai bb 60-as számu „legkésőbb október 31-ig fejeződik be...”, című tudósításunk első sora helyesen a következőképpen hangzik: „termelőszövetkezetünk a tiszaföldvári Lenin 6400 holdon gazdálkodik és a szántóterület tölt mint 30 százalékán termel kenyérgabonát... /mti/

--

20.34/a

20.05

- 45 -

RKJ

bb 74. megnyilt a thália emlékhónap

t s/hné-lm sr

1963. szeptember 26.

a thália színházban csütörtökön este ünnepélyesen megnyilt a thália-emlékhónap. keres eml, a színház igazgatója elmondotta, hogy az ünnepi hónapban a színház műsorra tüzi az elmúlt két év legsikeresebb darabjait, az előadások előtt a színház egy-egy vezető művésze megemlékezik majd a nagymultu thália színházról ezután kazimir károly, a thália színház művészeti vezetője szolt az évszázadeleji népszerű thália társaságról, majd bálint lajos, a thália társadág volt művésze beszélt évszázadeleji színházukról.

- örvendetes, - mondotta - hogy 60 év után még emlékeznek színházunkra. annakidején nem volt könnyű a mi munkánk és örülünk, hogy most egy „fiatal” fővárosi színház akarja továbbfolytatni azt, amit mi a század elején elkezdtünk.

ezután sarlós istván, a fővárosi tanács végrehajtó bizottságának elnöke megnyitotta a színház társalgójában a thália-emlékkiállítás. a tárlat a nagymultu thália társaság legnevesebb tagjait mutatja be fényképekről. kiállították az emlékezetes bemutatók plakátjait is. a kiállítás megnyitásán részt vett darabos iván, az mszmp központi bizottságának osztályvezetője, hantos jános, a budapesti pártbizottság kulturális osztályvezetője, molnár béla, a művelődésügyi minisztérium színházi osztályvezetője, kaçona imre, a 6. kerületi pártbizottság titkára, füredi lászló, a 6. kerületi tanács vb elnöke és meruk vilmos, a nemzeti színház igazgatója. ott volt lengyel menyhért író, a thália társaság színműveinek egyik szerzője, valamint a thália társaság több alapító tagja.

az ünnepélyes megnyitó után a színház társulata bemutatta max frisch: andorra című színművét. a thália színház ezzel a bemutatójával nyitotta meg új évadját. a színművet kazimir károly rendezte, a főbb szerepeket szabó gyula, simon zsuzsa, somogyvári rudolf és kollonits gyöngyi főiskolai hallgató alakítja. a darabot rónay györgy fordította, a díszleteket és a jelmezeket rajkai györgy tervezte. a bemutatót a közönség tapssal fogadta./mti/

--

20.40/a

- 46 -

Rk

bb 75. a honvédelmi miniszter fogadása

t vt/hné-lm sr

1963. szeptember 26.

czinege lajos vezérezredes, honvédelmi miniszter csütörtökön este a magyar néphadsereg központi klubjának nyári helyiségében fogadást adott a zrinyi miklós katonai akadémián idén végzett hallgatók kibocsátása alkalmából. a fogadáson megjelent dr. münnich ferenc államminiszter, az mszmp politikai bizottságának tagja, pap jános belügyminiszter, továbbá a néphadsereg tábornoki és parancsnoki karának számos tagja, ott voltak a társ fegyveres testületek képviselői is.

részt vett a fogadáson k.i. provalov vezérezredessel az élen az ideiglenesen magyarországon tartózkodó szovjet csapatok parancsnokságának több tagja./mti/

--

20.50/a

-47-

m t i h i v a t a l o s k ö z l e m é n y e k

1963. szeptember 26.

bb 76. a minisztertanács ülése

szb la

1963. szeptember 26.

a kormány tájékoztatási hivatala közli:

a minisztertanács csütörtökön ülést tartott, megvitatta és elfogadta a gazdasági bizottság jelentését a gazdasági vezetés továbbfejlesztéséről szóló kormányhatározat végrehajtásának eddigi tapasztalatairól, a minisztertanács megállapította: az ipar átszervezése általában a határozat irányelveinek megfelelően történik, határozatában felhívta az átszervezést irányító miniszterek figyelmét arra, hogy a további átszervezések, s az új gazdasági egységek megerősítése során mindenek előtt az idei terv teljesítésének, s a jövő év gazdasági előkészítésének feladatait tartsák szem előtt, azokon a területeken, ahol az új szervezeti formák már véglegesen kialakultak, mielőbb kezdjék meg a vállalatok összevonásából származó előnyök minél hatékonyabb kiaknázását, a vállalati profilok rendezését, a termelés szakosítását támasszák alá gazdasági számításokkal és a feladatokat tervszerűen valósítsák meg.

a földművelésügyi miniszter beszámolt az őszi mezőgazdasági munkák előrehaladásáról, a közlekedés- és postaügyi miniszter a vasúti és közúti szállítások helyzetéről tájékoztatta a kormányt, a minisztertanács a jelentéseket megvitatta, tudomásul vette és határozatokat hozott.

a kormány a munkaügyi miniszter előterjesztésére rendeletet hozott, amely az ügyvédek társadalombiztosításáról szóló jogszabályokat összhangba hozza az általános nyugdíjrendelkezésekkel.

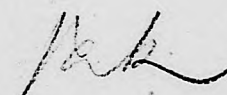
a minisztertanács meghallgatta a külkereskedelmi miniszter jelentését a zágrábi nemzetközi vásáron résztvett kormányküldöttség utjáról, majd napi ügyeket tárgyalt.

x x x

/folyt. köv./

21.30/a

- 1 -

bb 76. /a minisztertanács...1.folyt./-lm

a földművelésügyi miniszternek az őszi mezőgazdasági munkák helyzetéről szóló tájékoztatója alapján a kormány megállapította: a megyék egy részében az őszi talaj-előkészítő munka és a gabona vetése megfelelően halad, a vető-szántás és az őszi árpavetés jelentős részét már elvégezték. ugyanezekben a munkálatokban viszont más megyékben, így csongrád-, békés- és szolnok megyében lemaradás mutatkozik, főként azért, mert a rendelkezésre álló gépi- és fogaterőt nem használják ki megfelelően. nem halad elég gyorsan a kukorica és a cukorrépa betakarítása sem.

a kormány megállapította, hogy az őszi munkák ütemét - a kedvező időjárásért kihasználva - fokozni kell. ezért felhívja a termelőszövetkezetek, az állami gazdaságok, a gépállomások vezetőit és dolgozóit, a szakembereket: gyorsítsák meg a mezőgazdasági munkák végzését. ennek érdekében a szövetkezetekben a családtagokat minél nagyobb számban vonják be a közös munkába. a kormány s az ország népe elvárja a termelőszövetkezeti parasztságtól, hogy az őszi mezőgazdasági munkák mielőbbi elvégzése, a kenyérgabona időben történő elvetése érdekében fokozzák erőfeszítéseiket.

a kormány megállapította: fontos feladat, hogy a mezőgazdasági üzemek mindenütt szervezzék meg a traktorok jobb kihasználását, a kettős műszakot, s érvélik el, hogy a munkaszüneti napokon a jelenleginél több traktor dolgozzék; szervezzék meg a szállítóeszközök jobb kihasználását. a tanácsok ellenőrizték, hogy a nagyhozamu buzaajták számára előírt műtrágyamennyiséget mindenütt rendeltetésszerűen használják fel.

a kormány felhívja az ipari üzemek vezetőit és dolgozóit: segítsék az ország jövő évi kenyérellátását azzal is, hogy a mezőgazdaságnak időben rendelkezésére bocsátják a szállítóeszközöket, a gépi munkákhoz szükséges alkatrészeket és üzemanyagokat.

az ország lakosságának jövő évi kenyérellátása érdekében a kormány szükségesnek tartja, hogy valamennyi mezőgazdasági termelő üzem október 31-ig befejezze a buza vetését, mégpedig az eredetileg tervezettnél öt százalékkal nagyobb területen. így biztosítható, hogy az időjárás - a téli fagy és a belvízkárok - által okozott esetleges kiesések az össztermésben ne éreztessék hatásukat.

/folyt.köv./
21.35/a

- 2 -

Rk

bb 76. /a minisztertanács...2.folyt./-lm

a kormány felszólítja a tanácsi szerveket, gondoskodjanak a kiadott intézkedések végrehajtásáról, az őszi mezőgazdasági munkálatok maradéktalan elvégzéséről.

x x x

a közlekedés- és postaügyi miniszter beszámolójában megállapította: bár a vasuti és a közúti szállító szervek dolgozói megfeszített munkával teljesítették tervüket, a jelentkező szállítási igényeket teljes mértékben nem tudják kielégíteni.

a vasutnál - a nagyarányú átmenőforgalmon kívül - a nehézségeket elsősorban az okozza, hogy sok helyen a két-három vagonokból álló kis tételek kirakodását nem szervezik meg. a szállítási nehézségeket az is fokozza, hogy egyes szervek több vagon igényelnek, mint amennyire szükségük van, s egymástól távolfekvő helyekre felesleges szállításokat végeznek.

a kormány a közlekedés- és postaügyi miniszter jelentését tudomásul vette és utasította a minisztereket, hogy a szombati és vasárnapi kirakodások biztosítására tegyenek további erőfeszítéseket, az eddigi egy műszak helyett szervezzenek három műszakot.

/mti/

--

21.40/a

- 3 -

Rk

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I. Fém utca 6-7. Telefon: 189-490, 369-500
A szerkesztést és kiadását a vezérigazgató felel.

mti b e l f ö l d i h i r e k

1963. szeptember 27.

bb 1. a „sugárferdőzés”, 35 millió évvel ezelőtti áldozataira
bukkant egy magyar geológusnő

i tz-lm vg

1963. szeptember 27.

uj, korszerű irányban fejlesztett tovább egy csaknem három
évtizedes magyar őslénytani megállapítást, vitálsné zilahy lidia,
a magyar állami földtani intézet geológusa.

ez az elgondolás, amelyet 1936-ban hozott nyilvánosságra
dr. bogsch lászló paleontológus - jelenleg az eötvös loránd tudó-
mányegyetem őslénytani-professzora - arra keresett magyarázatot,
hogy bizonyos ősi tengeri kagylók és csigák maradványai miért kerül-
nek elő helyenkint a szokottnál sokkal kisebb méretekben. erre a
kérdésre a választ abban adta meg, hogy a tengerbe hulló vulkáni
hamu, amelynek nyoma az üledékben ma is tisztán felismerhető,
valamilyen vegyi folyamat révén, vagy egyszerűen a napsugarak egy
részének elnyelésével megzavarta a növekedést szabályozó hormonok
működését.

most azután a magyar geológusnő egykori mészvázis tengeri
egysejtűeket, ugynevezett foraminiferákat tanulmányozva még messzebb-
menő következtetésekre jutott. megállapította, hogy az általa vizs-
gált esetekben egyéb tényező is felfedezhető. vizsgálatai közben
ugyanis az őskori állatkák mészvázisában is és az ezeket magába
záró üledékben is sugárzó anyagokat, stroncium izotópokat talált,
amelyeknek eredete ugyancsak a vulkáni hamuban keresendő. további
kutatásai pedig igazolták, hogy ezeket a foraminiferákat éppen a
sugárzó izotópok kényszerítették rendellenes fejlődésre. az el-
törpült és a megszokottól formájukban is eltérő fajok tehát tulaj-
donképpen „sugárferdőzés”, következtében alakultak ki mintegy
35 millió évvel ezelőtt.

a sugárzó anyagok fajformáló hatásának őslénytani igazo-
lásával eddig külföldön még sehol sem próbálkoztak. a magyar
geológusnő megállapításai tehát a külföldi tudományos körök számára
is sok újdonságot hoznak, s így az ország határain kívül is nagy
érdeklődésre tarthatnak számot./mti/

--1--